

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

EINA 75-TUOSIUS METUS — DEIMANTINĖ SUKAKTIS

Vol. LXXVIII Kaina 25 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, SPALIS — OCTOBER 18, 1984

Nr. 207

„Aušra“, Nr. 39(79)

Vokiečių okupacija

Tomas Žemaitis

Pirmosios represijos prieš lietuvius (Tėsinys)
Daugiausia vokiečių spaudimo buvo ūkio reikalais, dėl to pasitraukė iš pareigų V. Jurgutis (ūkio tarėjas) ir žemės ūkio tarėjai E. Vitkus ir J. Petronis. O laiku nepasitraukė iš tarėjo pareigų ir priešinęsi vokiečių planams 1943 m. kovo mėn. buvo išgabenti į Stuthofą kacetą: švietimo tarėjas P. Germantas-Meškauskas (žuvo kacetė), teisingumo tarėjas M. Mackevičius, kontrolės tarėjas Puodžiūnas ir vidaus reikalų tarėjas (pavaduotojas) pulk. Narakas. Be šių dar išgabentas ir V. Jurgutis.

veikėjų pateko į Stuthofą. Pirmieji turėjo karišką organizaciją „Kestutis“. Antrieji nuo 1942 m. spalio mėn. leido pogrindžio laikraštį „Laisvės kovotoja“. Pirmieji nuo 1943.II leido pogrindyje „Laisvė“, kuris vokiečių valdžios 1942.XII.31 buvo uždarytas. Atskiri Lietuvių Fronto daliniai dar leido „Lietuvos Judą“, kuris demaskavo kolaborantus (į kolaborantų sąrašą „L.J.“ kartais įtraukdavo tikrus lietuvius veikėjus, kad suklaidintų gestapą ir juos apsaugotų nuo arešto); „Pogrindžio Kuntaplį“ — satyros laikraštį, „Vardan Tiesos“ — su polemika kitai pogrindžio spaudai, daugiausia „Nepriklausomai Lietuvai“. Šios dvi organizacijos turėjo tinklą visoje Lietuvoje.

Pogrindžio veikla. Memorandumai

Uždarius LAF ir nacionalistų partiją, pradėjo veikti pogrindžio organizacijos. Jų visų tikslas buvo — kova dėl Lietuvos nepriklausomybės. Buvo tikėtasi, kad karo eigoje nusilsis ir vokiečiai, ir rusai, ir susidarys panaši situacija, kaip 1918 m. Tikėtasi, kad karo laimėtojai bus anglosaksai. Viltį atgauti laisvę ir nepriklausomybę dar sustiprino 1941.VIII.4 Ruzvelto ir Čerchilo paskelbta Atlanto charta, kuri žadėjo: „atstatyti suverenines teises ir nepriklausomas vyriausybes tautoms, kurios jas turėjo prieš karą ir kurioms jos buvo prievarta atimtos“.

Be jų dar veikė Vienybės Sąjūdis, leides pogrindžio „Atžalyną“ (tėsė „N. Romuvos“ žurnalo tradicijas, buvo populiarus daugiausia tarp akademinio jaunimo). Dar ejo pogrindžio laikraštis „Lietuvos laisvės trimitas“. Be specialaus laikraščio veikė Lietuvos Laisvės Armija — jaunų karininkų bei šiaip karių organizacija — radiokali, kovinga, labiausiai išryškėjo karo gale (3, p. 110). Vis tai buvo jaunimas. Vysresnės kartos krikščionių demokratų ir tautininkų buvo daug deportuotų, daugiau buvo išlikę valstiečių liaudininkų. Šie nuo 1941 m. rudens leido „Nepriklausomą Lietuvą“. Su minėtais „Laisvė“ ir „Laisvės kovotojų“, „Nepriklausoma Lietuva“ daugiausia formavo viešąją nuomonę. Pogrindžio spaudos gaminimas ir platinimas buvo sutvarkytas tiksliai ir pasiekdavo tolimiausius užkampius. Jos gaminimas telkėsi Kaune, Vilniuje, Šiauliuose, Marijampolėje. Buvo gaminama spausdėse. (Bus daugiau)

Taikos premija vyskupui Tutu

Oslo. — Nobelio Taikos premija šiais metais buvo paskirta Pietų Afrikos anglikonų vyskupui Desmond Tutu, 53 m. amžiaus. Tai jau antrasis P. Afrikos juodasis, gavęs šią premiją. Pirmasis ją laimėjo Albert Luthuli 1960 m., buvęs Afrikos Nacionalinio Kongreso prezidentas.

sutartimi, kuri išsprendžia senus teritorinius ginčus. Vatikano diplomatams tarpininkaujant, 1979 m. prasidėjo derybos, kurios išsprendė nesutarimus, kurie beveik buvo privedę prie ginkluoto konflikto. Sutartis pagrįsta kompromisais. Argantina kontroliuos vandenis Atlanto vandenyno pusėje, o Čilė turės suverenumą Ramiojo vandenyno pusėje. Ten esančios salos: Lennox, Picketon ir Nueva perleidžiamos Čilei.

Vyskupas Tutu šiuo metu yra New Yorke, kur, kaip vizituojantis profesorius, dirba Generalinėje Teologinėje Seminarijoje. Jis labai apsidžiaugė Nobelio premija, kuri simbolizuoja pergalę prieš apartheidą. Vyskupas Tutu yra Pietų Afrikoje vadastų afrikičių, kurie siekia juodųjų išlaisvinimo taikingomis priemonėmis. Vyskupas pareiškė viltį, kad tarptautinė bendruomenė padės juodiesiems panaikinti rasinį apartheidą, nes taikingais reikalavimais žlugus, Pietų Afrikoje gali įvykti kraujo praliejimas.

Viduržemio jūros šalių konferencija

Venecija. — Apie 30 Viduržemio jūros valstybių atsiuntė savo ambasadorius ir aukštų pareigūnus į Venecijoje prasidėjusį seminarą, kuris nagrinės bendras regiono problemas: vandens teršimo pavojų, žuvininkystę, komunikacijų priemones. Suvažinimą atidarė Italijos užsienio reikalų ministeris Andreotti. Jis nurodė, jog seminario tikslas nėra ieškoti politinių atsakymų į tarptautines problemas ar nagrinėti saugumo klausimus.

Argentina-Čilė baigė derybas

Roma. — Šiandien Vatikane Argentinai ir Čilės diplomatai padės inicialus po

Salvadoro revoliucijos politiniai vadai Ruben Zamora ir Guillermo Manuel Ungo kalbasi su reporteriais La Palma mieste po istorinio susitikimo su Salvadoro prezidentu Duarte.

Nacionalizmas rusų kolonijose

Londono universiteto profesorius Peter Reddaway nagrinėja nerusų tautų nacionalizmą Pietų Korėjoje leidžiamo žurnalo Freedom Digest kovo numeryje, išspausdintame straipsnyje „Disidentizmas Sovietų Sąjungoje“. Pasak jo, nacionalizmo stiprumas kartais priklauso nuo jo ryšių su tvirta tautine religija. Katalikiška Lietuva aiškiai išsiskiria kaip respublika, kurioje šie ryšiai yra pasiekę beveik „lenkiško“ tūpumo — todėl tautinis disidentizmas Lietuvoje turi giliaus šaknis ir jo neįmanoma ištrinti.

Tokais pat Bažnyčios — tautos santykis, rašo Reddaway, egzistuoja Vakarų Ukrainoje, tačiau dėl Unitų Katalikų Bažnyčios intymių ryšių su ukrainiečių nacionalizmu, ji prieš 40 metų buvo paskelbta nelegalia. Kadangi nacionalizmas Ukrainoje labai pavojingas Sovietų valdžiai, ukrainiečių nacionalistai buvo ypatingai griežtai represuoti ir reikalavimai legalizuoti Unitų Bažnyčią buvo atmetami. Ukrainos Helsinkio grupė buvo sutriuškinta ypatingai nuožmiomis priemonėmis; daugelis jos narių gavo nuo 10-ties iki 15-os metų kalėjimo. 1983 metais nacionalistinis disidentizmas Ukrainoje buvo jau beveik visai nustautas į pogrindį.

Anglų profesorius žiūri ypatingai estų disidentizmo sustiprėjimą 1979-1981 metų eigoje. Jį dalinai skatino įvykiai Lietuvoje bei Lenkijoje ir bundantis pabaltiečių vienybės jausmas. Kai kurių vadovujančių estų disidentų nutiesimas 1983 metais padėjo valdžiai atstatyti kontrolę, bet Estijoje dar tebesija bruzdėjimas. Disidentizmas esąs daug silpnėjęs Latvijoje, kur nepajęta suorganizuoti net ir palaide nacionalistinio sąjūdžio.

Nacionalistinių sąjūdių Gruzijoje Reddaway vadina tvirtu, bet beformiu. Tačiau nors tautinė Gruzijos stačiatikių bažnyčia tradiciniai buvo daug silpnėję už lietuvių ar ukrainiečių katalikų bažnyčias, pastarojo dešimtmecio būvyje jai pavyko dalinai išsivalyti nuo korupcijos ir pakelti savo vadovybės lygį. Nors Gruzijos Helsinkio grupė buvo greitai užgniauzta, gruzinų nacionalizmas nesiliauja

stiprėjęs. Ribotas politinių areštų skaičius leidžia spėti, kad valdžia vengia vėl išprovokuoti nacionalistinių sąjūdių, kaip 1978 metais, kada naujos konstitucijos projektas sukėlė didelių neramumų.

Nacionalizmas Armėnijoje irgi stiprus, bet jis dažnai daugiau nukreiptas prieš Turkiją, negu prieš sovietinę valdžią. Armėnijos Bažnyčios pozicija yra atitinkamai dviprasmiška. Todėl oficialios represijos labiau pažeidė Armėnijos Helsinkio grupę ir kitus disidentų sambūrius; kelios areštų bangos juos beveik visiškai nutildė.

Reddaway rašo, kad ortodoksinio islamo iškilimas Irane ir musulmonų pasipriešinimas sovietinei Afganistano okupacijai sukėlė Kremliaus nerimą ir privedė prie kelių karingų sovietinių musulmonų įkalinimo. Vidurio Azijos ir Kaukazo musulmonų disidentizmas tebėra mįslė — kol kas jis dar neišsiliojo į viešumą ir nesudaro tiesioginės grėsmės sovietinei valdžiai. (Elta)

Reddaway rašo, kad ortodoksinio islamo iškilimas Irane ir musulmonų pasipriešinimas sovietinei Afganistano okupacijai sukėlė Kremliaus nerimą ir privedė prie kelių karingų sovietinių musulmonų įkalinimo. Vidurio Azijos ir Kaukazo musulmonų disidentizmas tebėra mįslė — kol kas jis dar neišsiliojo į viešumą ir nesudaro tiesioginės grėsmės sovietinei valdžiai. (Elta)

Černenka kartoja sovietų sąlygas

Maskva. — Sovietų prezidentas priėmė „Washington Post“ laikraščio atstovus ir pakartojo jiems sovietų reikalavimus. Sovietų Sąjungos ir JAV santykiai gali pagerėti, jei JAV vyriausybė parodytų gerą valią ir imtųsi pozityvių veiksmų. Pirmiausia Amerika turėtų sustabdyti erdvės militarizavimo pastangas, sustabdyti erdvės ginklų bandymus ir gamybą. Amerika turėtų sukurti užsaldyti branduolinių ginklų arsenalą, ratifikuoti ankstyvesnius 1974 ir 1976 m. susitarimus dėl požeminių branduolinių ginklų bandymų ir turėtų paskelbti, jog Amerika niekad pirmoji nepanaudos branduolinių ginklų.

Černenka, atsakydamas į raštu pateiktus klausimus, pasakė reporteriams, kad sovietai nekeis savo pozicijos, nežiūrind kas laimėtų Amerikos prezidento rinkimus. Jei Amerikos vyriausybė priimtų nors vieną iš anksčiau minėtų sąlygų, santykiai tuoj pasikeistų, pareiškė Černenka.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Suomijoje lankėsi sovietų politburo narys Grigory Romanov. Buvo paminėta 40 metų sukaktis nuo Sovietų Sąjungos-Suomijos karo pabaigos ir nuo „naujų santykių“ tarp abiejų valstybių pradžios. Romanov susitiko su suomių komunistų vadais. Suomijoje komunistai yra suskilę į „stalinistus“ ir „eurokomunistus“. Romanov aiškiai pabrėžė, kad Maskva palaiko tik kietosios linijos šalininkus, kurie gegužės mėn. partijos suvažiavime buvo išmesti iš vadovaujančių vietų.

— Lenkija aplankė Austrijos užsienio reikalų ministeris Leopold Gratz. Lenkų vyriausybė džiaugiasi, kad šiuo vizitu sulaužomas Lenkijos izoliavimas tarptautinėje Europos bendruomenėje.

— Šiaurinė Korėja priėmė Pietinės Korėjos siūlymą pradėti prekybos pasitarimus. Susitarita susitikti Panmunjome demilitarizuotoje zonoje lapkričio 15 d. Darbotvarkės nustatymui bus panaudota neseniai įvesta tarp abiejų sostinių telefono linija.

— Prezidentas Reaganas, kalbėdamas ikininkų audienčiai Glen Elyn, Ill., kaltino buvusį viceprezidentą Mondale dėl Amerikos javy prekybos su sovietais sustabdymo. Prezidentas Carteris buvo paskelbęs javy embargą po sovietų invazijos Afganistane. Mondale ginasi tam Carterio sumanymui nepritaręs.

— Colorado valstija, vakarinė Nebraską ir pietinį Idaho palietė sniego audra. Mokyklų uždarytos trijuose Colorado miestuose. Sustojo susisiekimai. Mokslo buvo sustabdytas ir Colorado Springs aviacijos akademijoje. Netoli Denverio sniego buvo keturios pėdos.

— Prancūzų Le Monde laikraštis paskelbė rusų emigranto, rašytojo Anatoly Gladilin straipsnį. Jis įrodinėja, kad sovietų žurnalistas Oleg Bitov, kuris pernai pabėgo iš Sovietų Sąjungos ir apsigyveno Londone, buvo pagrobtas KGB ir slapta pervežtas atgal į Maskvą, nes jis turėjo žinių apie sovietų-bulgarų planus nužudyti popiežių Joną Paulių II. Bitov pasakė, kad jį sovietų delegacijos Venecijos filmų festivalyje pernai rugsėjo mėn. Sugrąžintas į Maskvą, jis pasakojo, kad jį britų agentai buvo pagrobę.

Centro Amerikos taikos viltys

San Salvador. — Salvadoro prezidento netikėtas pasiūlymas susitikti su sukilėlių vadais nustebino Centrinės Amerikos politikus, sužadino salvadoriečių viltis, kad penkerių metų civilinis karas, pareikalavęs apie 50,000 žmonių gyvybių, eina prie galo. Savo planą prezidentas Duarte paskelbė Jungtinių Tautų kalboje. Į New Yorką turėjo važiuoti Salvadoro užsienio reikalų ministeris, tačiau Duarte pareiškė kabineto posėdyje, kad jis nutarė pats važiuoti į Jungtines Tautas ir ten paskelbti savo planą.

Prezidentas Duarte, krikščionis demokratas, sušaukė kariuomenės vadus ir ministrus, papasakojo apie savo sumanymą susitikti su sukilėliais ir gavo savo bendradarbių pritarimą. Tik

dešiniųjų partijų vadai šį sumanymą pasmerkė. La Palma miestelis, kur įvyko susitikimas, ilgą laiką buvo kontroliuojamas sukilėlių. Dar prieš savaitę miestelyje vaikštinėjo ginkluoti revoliucionieriai. Prezidentą Duarte ir La Palmą palydėjo gynybos ministeris generolas Vides Casanova ir arkivyskupas Arturo Rivera y Damas. Sukilėliai irgi atvyko be ginkluotos apsaugos. Jie pritarė prezidento sumanymui tartis dėl taikos, socialinio teisingumo. Prezidento vienintelė sąlyga ta, kad sukilėliai padėtų ginklus ir įsijungtų į demokratinį procesą, jis jiems siūlė iškelti kandidatus į ateinančių metų kovos mėn. rengiamus savivaldybių ir parlamento rinkimus. Salvadoras pasirengęs užmiršti sukilimo nuostolius, pasirengęs paskelbti sukilėliams amnestiją, pažadėjo Duarte.

Salvadoras ieško kelių į taiką

La Palma. — Salvadoro prezidentas Duarte ir revoliucijos vadai susitarė įsteigti bendrą komisiją, kuri ieškotų kelių į taiką. Abi pusės netrukus turi paskirti po keturis atstovus. Komisijoje tarpininko vaidmenį turės katalikų vyskupas.

Apie šį susitarimą visuomenei paskelbė Salvadoro arkivyskupas Arturo Rivera y Damas. Jis pasakė, kad civilinio karo veiksmai bus „sužmoninti“. Komisija svarstys ginkluoto konflikto priežastis ir būdus jį nutraukti.

Sirijos Assadas tariasi Maskvoje

Maskva. — Sirijos prezidentas Assadas vėl atvyko į Maskvą, kur jį aerodrome pasitiko premjeras Tichonov ir užsienio reikalų ministeris Gromyko. Jis pasitiko su prezidentu Černenka. Paskutinis viešas Assad vizitas Kremliuje buvo 1980 m., nors po to jis dvyk buvo Maskvon slapta nivykęs. Spėjama, kad Sirijos prezidentas vėl prašys sovietų ginklų ir tarsi dėl Irako-Irano karo užbaigimo. Sirija šiame kare palaiko Iraną.

Paskutiniu metu Maskva parodė nepaprastą aktyvumą tarp arabų šalių. Neseniai Maskvoje lankėsi abiejų Jemenu delegacijos, su Kuwaitu pasirašyta ginklų pardavimo sutartis, atnaujinti diplomatiniai ryšiai su Egiptu. Kalbama, kad Maskva siūlo ekonominę ir karinę paramą ir Libanui.

— Irakas pasigyrė, kad Persų įlankoje buvo aviacijos pultas didelis tanklaivis, kuris padegtas netoli Irano naftos uosto Khargo saloje.

— New Yorko policija buvo evakuavusi tarnautojus iš prezidento Reagano rinkimų kampanijos būstinės, nes buvo gautas grasinimas ją sprogdinti. Bombos nerasta.

— Čado civilinio karo vadai sutiko susitikti Kongo sostinėje Brazzavillėj ir tartis dėl taikos.

— Indijoje Uttar Pradesh provincijoje vel atgijo kovos tarp hindų ir musulmonų. Keturi asmenys žuvo, 18 buvo sužeisti.

Kai kurie kairieji stebėtojai tvirtina, kad šį taikos gestą Duarte sureižisavo spaudžiamas JAV administracijos, kuriai rūpi parodyti prieš rinkimus, jog Reagano laikysena Centrinėje Amerikoje buvo teisinga. Sukilimas Salvadore neteko savo jėgų. Daug sukilėlių slapta padėjo ginklus, prarado viltį laimėti revoliuciją. Salvadoro rinkimai, demokratinio prezidento išrinkimas pastatė sukilėlius ir naują padėtį, atsirado „nauja realybė“. Vis mažiau Salvadoro žmonių remia sukilėlius. Daug padėjo kieta Reagano laikysena Nikaragvos atžvilgiu. Sukilėliai Salvadore gauna mažiau ginklų, mažiau amunicijos. Trūkstą jiems drabužių, maisto produktų. Reorganizuota, Amerikos aprūpinta, Salvadoro 41,000 kariuomenė suduoda sukilėliams vis kitas naujas smūgius. Revoliucijos jėgos Salvadore ėmė silpti.

Po Salvadoro prezidento kalbos Jungtinėse Tautose ir kitos Centrinės Amerikos šalys ėmė kalbėti apie taiką. Honduro užsienio reikalų ministeris Paz Barnica pasiuntė pakvietimus Kostarikos, Nikaragvos, Salvadoro ir Gvatemalos ministeriams susitikti Honduro sostinėje šį penktadienį. Siūloma sudaryti bendrą planą, kuris sumažintų ginklavimąsi, sukurtų nepuolimo sutartį ir pasisakytų už demokratiją. Šį pasiūlymą tuoj priėmė trys valstybės, tik Nikaragva dar neatsiliepė.

Idomu, kad sukilėlių vienos grupės politinis vadas, socialdemokratas Guillermo Ungo, kuris atvyko tartis į La Palmą, praėityje yra buvęs artimas prezidento Duartes draugas, kandidatavęs su juo kartu į Salvadoro prezidento ir viceprezidento pozicijas. Sakoma, kad seniems draugams lengviau susitari negu seniems priešams.

KALENDORIUS

Spalio 18 d.: Lukas Ev., Trifonia, Jodotas, Jaugilė.
Spalio 19 d.: Izaokas, Fre-desvinda, Sangėla, Gritė.

ORAS

Saulė teka 7:05, leidžiasi 6:07.
Saulėta, vėjuota, temperatūra dieną 65 l., naktį 45 l.

Redaguoja Emilija Pakalniškienė. Rankraščius siųsti adresu: E. Pakalniškienė, 3948 S. Artesian Ave., Chicago, IL 60632

L. VYČIŲ CHORO VALDYBOS RINKIMAI

Spalio 4 d., po įprastos choro repeticijos, pirmininkė Sabina Klatt paskelbė naujos valdybos rinkimus ir pakvietė Apolinarą Bagdoną šiems rinkimams vadovauti.

Nominacijų komisija pateikė kandidatų sąrašą. Į pirmininkės vietą tebuvo tik viena kandidatė, buvusioji pirmininkė Sabina Klatt, tad visi vieningai už ją pasisakė. Vicepirmininkai buvo du: Stepas Rudokas ir Virginija Bužėnienė; Virginijai atsisakius, į jos vietą pasiūlytas ir išrinktas Stasys Stasiūnas ir buvęs vicepirmininkas Stepas Rudokas sutikęs pasilikti savo pareigose. Gerai ėjusi savo pareigas sekretorė Marija Kaselienė sutiko vrateisti savo pareigas, bet buvo pririnkta jai padėjėja Evelina Oželienė. Išdinininkas Juozas Juška, daug metų stropiai ėjęs šias pareigas, sutiko likti dar ir kitai kadencijai. Izdo globėjas Albertas Zakarka irgi sutiko tęsti savo pareigas toliau, o antruoju išrinktas Albertas Matulis. Valdybos narys tvarkai prižiūrėti Petras Gagle, sutiko tas pareigas eiti ir toliau. Archyvuoti tvarkyti buvusi šioje valdyboje Margarita Norvaišienė sutiko vrateisti savo pareigas. Gaidų tvarkytojos buvo išrinktos naujos: Teresė Vaitkuvienė ir Virginija Bužėnienė. Korespondentu liko tas pats A. P. Bagdonas.

Choro dirigentas muzikas Faustas Strolia dėkojo buvusiai valdybai už gerą pareigų atlikimą. Pirmininkė Sabina Klatt savo pranešime pažymėjo, kad choro veikla buvo gyva, turėjo turbūt rekordinį skaičių įvairių pasirodymų su lietuviška daina ar giesme; daugiau nei 20 kartų per vienerius metus. Izdo globėjas pateikė pajamų ir išlaidų apyskaitą; kasoje lieka artai 3,000 dol.

Veikla buvo tokia gyva energingos pirmininkės, o ypač choro dirigento Fausto Stroliaus didelio pasisventimo dėka, nes visi choristai jį gerbia, myli ir stengiasi chorą išlaikyti. Daug kartų chorui padėjo akompanuotojai — Darius Polikaitis, jaunosios kartos gabus muzikas, ir Robertas Mockus, trečiosios kartos lietuvis. Jiems choristai ilgai plojo, reikšdami savo padėką.

Paskiausias choro pasirodymas buvo spalio 14 d. 3 val. p.p. vidurmiestyje prie Water Tower, miesto pareigūnams pakvietus. Repeticijos vyksta ketvirtadieniais nuo 8 val. v. iki 10 val. v. Vyčių salėje. Laukiami nauji choristai, kurie myli lietuvišką dainą ir savo dalyvavimu galės prisidėti prie lietuviškos kultūros palaikymo Chicago lietuvių tarpe.

A. P. B.

AMERIKOS VIDURIO APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

Rugsėjo 17 d. įvyko Amerikos Vidurio apygardos suvažiavimas. Vos prieš trejetą savaitę Chicagoje vyko vyčių seimas, todėl visi tebe-gyveno jo špūdžiais. Apygar-

dos pirmininkas Algirdas Brazis, pradėdamas suvažiavimą, dėkojo komite-tams, dirbusiems seimo metu. Ypač dėkojo seimo rengimo komiteto pirm. Jonui Paukš-čiui. „Jonas buvo visur, kur tik reikėjo, ir prieš seimą ir per seimą, ir dabar jis yra su mumis“, pareiškė Algirdas Brazis. Suvažiavimas per-traukė jo kalbą; plojo dėkojo 36 kp. pirm. Jonui Paukščiui. Pirmininkas tęsė: „Kaip lengva buvo dirbti per visus metus su tokia gera valdyba. Narių skaičius apygardoje augo, apmirusios kuopos at-gijo, įsisteigė ir visai naujų kuopų. Tai vis jūsų kieto darbo dėka“.

Toliau vyko valdybos narių pranešimai. Eleonora Kasputienė pranešė, kad apygardoje yra devynios kuopos. Nuo 1982-ųjų metų apygardoje priaugo 300 narių. Narių verbavime daug padedanti Estelle Rogers. Be abejo, Jonas Paukštis suradęs daugiausiai naujų narių. Už tai juodu per seimą buvo apdovanoti atžymėjimais. Organizacijoje narių skaičiumi pirmoje vietoje yra Chicago 36-ta kuopa, antroje — Maspeth kuopa ir trečioje — Chicago 112-ta kuopa.

Marija Deksnienė vadovauja jaunųjų vyčių kuopai. Ji prašė vyčių salės tos kuopos kauliui baliui ruošti. Prieš Kalėdas jie eisią giedoti kalėdines giesmes prie savo apylinkės žmonių namų. Paulius Strolia suorganizavęs naują jaunų vyčių kuopą, kuri vadinsis Tryliktoji. Po to buvo Sofijos Hiemin-ski, ilgametės apygardos sekre-torės, ir apygardos išdinin-kės Irenos Sankutės pranešimai. Prisiminti buvo ir du pasišventę žmonės, kurie visuomet neša vyčių vėliavas įvairiuose minėjimuose, šventėse ar paraduose. Tai Jeronimas Jankus ir Antanas Sereika.

Lietuvos Reikalų komiteto pirmininkė Rūta Kazlauskienė daug laišku parašiusi Amerikos valdžios pareigū-nams mūsų kalinių Lietuvoje reikalą. Daug rašiusi ir dėl Dariaus ir Girėno pašto ženklų išleidimo. Rašiusi ir į amerikiečių spaudą. Ji rūpi-nasi, kad kiekvienas svarbesnis reikalas, iškilęs Lietuvos klausimu, būtų amerikiečių laikraščiuose aprašytas.

Neaplenkia mūsų ir liūdni įvykiai. Neseniai mirė Teresės Strolienės ir Onos Marijos Kaselienės mamytė, a.a. Pūnikienė. Ji buvo veikli vyte, kelis metus vadovavo senjorų kuopai. Prieš pat seimą, neilgai tesirgusi, apleido šį pasaulį. Nebematėme šį vakarą nė Monikos Kasper, kuri visuomet vaišindavo apygardos suvažiavimo daly-vius. 25-kis metus ji buvo 112-tos kuopos kasininkė. Neseniai ir ją Dievas pasi-saukė pas save. Taip pat mirė Stasys Molis, žinomas vyčių veikėjas, susipratęs lietuvis. Atsistoję susi-kaupimu pagerbėme juos visus, jau niekada nebe-grįšiančius į mūsų tarpą.

Idomus buvo ir Sabinos Klatt pranešimas. Būdama vyčių choro pirmininkė, ji šią vasarą daug dirbusi. Choras dalyvavo Tautinių šokių šventėje Clevelande; atliko meninę programą Amerikos Lietuvių Romos Katalikų

moterų sąjungos 70-ties metų sukakties minėjime; spalio 14 d. dainavo Water Tower patalpose. Ruošiamas sezono atidarymo pobūvis. Į chorą įstoje keturi nauji nariai. Spaudos darbas nėra lengvas. Paskaityti apie vyčių veiklą kiekvienam įdomu, bet parašyti nelengva. Juozas ir Stefanija Stanaičiai redaguo-ja apygardos biuletinį „Trumpet“. Stefanija nusiskundė, kad mažai te-gaunanti rašinių. Prašė visų apie tai pagalvoti.

Nesibaigia rūpesčiai su sale. Žmonės užsisako ją kokiame renginiui ir nebeatina. Šią vasarą buvę du tokie atvejai. Salė yra skolose. O dar reikia pirkti naujus virtuvės indus. Liepos 4 d. gegužinė pasi-

sekusi, pusė jos pelno paskirta salei išlaikyti. Nominacijų komiteto pirmininkas Aleksandras Mockus pravedė naujos apygardos valdybos rinkimus. Išrinkti: pirmininkas — Algirdas Brazis, vicepirmininkės — Eleonora Kasputienė, Marija Deksnienė ir Adelė Gabal-lienė, sekretorė — Marija Juzėnaitė, išdinininkė — Irena Sankutė.

Apygardos dvasios vadas kun. Antanas Zakarauskas prisaikdino naująją valdybą. Ta pačia proga jis pasakė kalbą. Lapkričio mėnesį bus Derliaus šventė jo vadovauja-moje parapijoje. Jis dėkojo vyčiams, kad jie energingai įsijungė į jos organizavimą. Lietuvos Atsiminimų

Vyčių choras dainuoja Conrad Hilton viešbuty 71- mo Lietuvos Vyčių seimo metu.

Nuotr. P. Malėtos

banketas bus vasario 3-čią Martiniuke salėje. Buvo sudarytas jam ruošti komitet-tas. Šis banketas bus jau 25-tasis.

Amerikos Lietuvių Tarybos kongresas bus spalio 27-28 dienomis. Buvo paskirta auka vieno puslapio sveikinimui kongreso programos knygoje. Į Kongresą buvo paskirti du apygardos atstovai.

Paskirta auka ir Nekalto Prasidėjimo parapijai, švenčiančiai 70-ties metų jubiliejų ir 30-ties metų sukaktį kaip preletas Domazas Mozeris jai vadovauja. Jis ir tą gražią bažnyčią pastatydino. Jubi-lijeus bus lapkričio 4 d. Po posėdžio buvo vaishės, kurias paruošė Geraldina Mack.

E. Pakalniškienė

planuose bažnyčios langų pataisymai. Parapičių talka reikalinga darbais ir pinigėmėms aukomis. Visi prašomi tą sekmadienį skirti savos parapijos labui, todėl prašomi atvykti, išklausti šv. Mišių ir po pamaldų salėje pabendrauti ir papietauti. Parapijos Taryba ir klebonas kun. Alfonsas Babonas kviečia parapičius ir kai-myninių parapijų lietuvius pas mus atsilankyti.

Koncerto laikas vasario mėn. nėra labai patogus, bet solistė tą mėnesį gauna atostogas ir tik tada galės pas mus atvykti. Kaip žinote, ji jau daug metų dainavo ir dainuoja didžiosiose operose Europoje.

Organizacijos prašomos tuo laiku neruošti kitų renginių, kad visi Detroito, jo apylinkių ir Michigano lietuviai galėtų atsilankyti į mūsų iškiliosios solistės koncertą. Koncertą ruošiamė koncertinėje salėje ir tikimės, kad niekas neužsisgaus, jog nepasinaudo-jome parapijos sale.

Tad visi ruoškimės dalyvauti solistės Lilijos Sūkytės koncerte.

Vytautas Kutkus

DLOCO POSĖDIS

Spalio 7 d. Šv. Antano parapijos mokyklos salėje įvyko Detroito Lietuvių organizacijų centro valdybos posėdis, kurį pravedė valdy-bos pirmininkas dr. Algis Barauskas. Sekretoriavo: Romas Macionis. Dalyvavo: Saulius Šimoliūnas, Antanas Norus, Antanas Grinius, An-tanas Sukauskas, Antanas Vaitėnas ir Eugenija Bulotienė.

Posėdyje patvirtintos Vasario 16 minėjimo ir prie Detroito upės rengto festivalio apyskaitos. Šių renginių apyskaitas pateikė valdybos finansų sekretorius ir išdinin-kas Antanas Vaitėnas. Nepamiršta ir spauda, „Drau-gui“, „Dirvai“ ir „Naujie-noms“ paskirta po 20 dolerių.

Į Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimą ir Amerikos Lietuvių Kongresą vykti ir jame Detroito Lietuvių organizacijų centrui atstovauti išrinktas Antanas Norus. Vyks ta ir ALT-os izdo glob. A. Sukauskas.

Aptartos ateinančių metų vasario 16 minėjimo gairės ir tam minėjimui praversti išrink-tas komitetas į kurį įeina: Antanas Norus, Antanas Vaitėnas, Romas Macionis ir Eugenija Bulotienė. Komit-etui talkina Saulius Šimoliū-nas ir Antanas Sukauskas. Raštus parašyti ir Vasario 16 proklamacijos gauti pasia-dėjo DLOC-ro valdybos pirmininkas dr. Algis Barauskas. Apie Vasario 16 minė-jimą, (kalbėtojus ir meninės dalies atlikėjus) bus pranešta, kai dėl visko bus susitarta.

A. Grinius

LILIJOS ŠUKYTĖS KONCERTAS

1985 m. vasario 24 d. 3 val. p.p. Crestwood auditorijoje įvyks solistės Lilijos Sūkytės koncertas. Koncertą ruošia Lietuvių Romos Katalikų

Omaha, Nebr.

LIETUVIŲ MIRTYS

Rugsėjo mėn. mirties ange-las švaistėsi lietuvių namuo-se ir amžinybėn išsivedė net tris asmenis. Rugsėjo 1 d. po sunkios ligos mirė lietuvių parapijos klebono sesuo Jeanette M. Žarkauskaitė-McNavage, 59 m. amžiaus. Palaidota yra Kalvarijos kapuose.

Rugsėjo 23 d., iškankinta sunkios vėžio ligos, užego jauna gyvybė, 41 m. amžiaus, Marytė D. Varnaitytė-Lašaitienė. Palaidota šv. Jono kapuose.

Rugsėjo 28 d. užbaigė žemišką kelionę Lietuvos savanoris Albinas Micuta. Gražiai palaidotas šv. Marijos kapuose. Prie kapo įautrė atsiveikimo žodį tarė ramovėnų pirm. Algis Anta-nėlis. Lietuvos kariuomenės kpt. Juozas Sakalas užbėrė ant karsto Lietuvos žemės, kurią velionis mylėjo ir ejo ją ginti, kad ji būtų laisva. Išlėkis, Lietuvos savanori, toli nuo tėvynės, dėl kurios buvai pasiryžęs mirti!

J. P.

Broliai, mylėkite net žmogų nusidėjėlių, nes tokia meilė pri-artėja prie dieviškosios. My-lėkite kiekvieną Dievo kūrinį ir visą visatą — kiekvieną smilčių grūdėlį, kiekvieną lapelį, kiekvieną stiebelį. Jei viską mylėsite, galėsite su-prasti dievišką visų dalykų paslaptį.

F. Dostojevski

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Subscription Rates \$53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00	\$30.00	\$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00	\$30.00	\$20.00
Užsienyje	\$53.00	\$30.00	\$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00	\$30.00	\$20.00
Savaitinis (Seštad. pried.)	\$30.00	\$19.00	—

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00.
- Redakcija straipsnius taisyso savuožiūra. Nesunaudoję straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatkaoko. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Prima trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtad. nuo 10 v.v. iki 6 v.v.
Susitarimai skambinti 436-5566

Dr. Peter T. Brazio ofisą perėmė
DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2434 West 71st Street
Tel. HE 4-5849
Val. pirm. ir penkt. 12-5; antr. ir ketv. 12-6-30; šešt. tik susitarus.

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepa, skambinti 374-8004
Prima ligonius pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antr., ir penkt. 10-4; šešt. 10-3 val.

Ofs. 735-4477; Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofisio tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
SPECIALYBĖ VIDAUS IR KRAUJŲ LIGOS
5540 S. Pulaski Road
Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą: Pirm., antr., ketv. ir penkt.

Tel. RE-lance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvių gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

Dr. Tumasonio ofisą perėmė
DR. S. LAI
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. ir penkt. 2-7
Antr. ir ketv. 9-12; Šešt. 10-1

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4; 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12, 1-4

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS — CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
I mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio ofisą perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

Dr. Upendra C. Shah
Vidaus ligų specialistas
Dieabeto, thyroido, impotencijos ir kitų harmoninių negalavimų Medicar apdrausti pacientai priimami
2454 W. 71 St. Chicago, Tel. 778-5099
Val. pagal susitarimą. 24 val. „answering s.“ Tel. 242-3846

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p. Šešt. pagal susitarimą. Ofisio tel. 776-2880, rez. 448-5545

DR. EDMUNDAS VIZINAS
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIŪBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr. ketv. ir penkt. 2-6; šeštadieniais pagal susitarimą

Vieniem pilnas, kitiem — pragaistis

NARKOTIKŲ RYKŠTĖ

Nors anarchokapitalistinė programa savo visuomenėje šandien ir atrodytų beviltiškai utopiška (žr. „Draugo“ nr. 202 ir 203), kai kurie atskiri jos pasiūlymai ne tik įgyvendinami (to dar maža), bet gal ir verti būti įgyvendintais ar bent kritiškai apsvaistytais. Pavyzdžiui, paimekime anarchokapitalistų pažiūras narkotikų klausimu.

Narkotikai visuomenę žaloja dvejopai. Pirmiausia, jie tiesiogiai žaloja patį jų vartotoją, kenkdamai jo sveikatai ir mažindami jo darbingumą. Žinoma, toji žala čia ne visais atvejais vienoda. Kas nuosaikiai vartoja marihuaną, turbūt sau kenkia nedaugiau, kaip tas, kuris nuosaikiai vartoja alkoholi (šiuo klausimu moksliniai tyrimai dar nėra tarę paskutinio žodžio). Deja, ne visi vartotojai šia prasme yra nuosaikūs: kaip esama alkoholių, taip esama narkomanų. Vis dėlto dauguma marihuanos vartotojų, kaip ir dauguma alkoholio vartotojų, pajėgia nuo adikcijos atsispirti. Blogiau yra su vad. „kietaisiais“ narkotikais, pvz., kokainu ir heroinu. Čia didelė dauguma vartotojų ilginiui prieina tik tokia alternatyva: arba (laimingiausiu atveju) gyventi sugriuvusių gyvenimą, o (nelaimingiausiu) — mirti, arba su profesine medicinine-psichologine pagalba žalingojo įpročio švariai atsisakyti.

Antroji narkotikų žala yra netiesioginė. Čia įeina ne tik visuomenės nuostoliai, netekus sveikų darbininkų, ir ne tik jos nuostoliai dėl nusikaltimų, padarytų narkotikų svaigulio apimtų žmonių, bet ir nuostoliai dėl nusikaltimų, kylančių iš aplinkybių, kuriomis narkotikai gaminami, platinami bei vartojami.

Imkime, pvz., jų vartojimo aplinkybes. Kokaino ar heroino vergui įpročio patenkinimas kasdien atsieina vidutiniškai apie 100-150 dol. Žymiems aktoriams, rok'n rol muzikos žvaigždėms ir kitiems turtingiems, per metus uždirbantys milijoną dolerių, šitokios išlaidos įkandamos. Bet ilinios žmogus priverstas „kombinuoti“ — ir dar kaip. Jei jis yra biznierių ar profesionalas, jis priverstas savo naudai visai sukčiauti. Jei jis yra darbininkas ar bedarbis, jis priverstas savo įprotį finansuoti vagystėmis ir apiplėšinėjimais. O tokių narkotikų vergų, nepajėgiančių išsiversti vien teisėtai pajamų šaltiniais, yra didelė dauguma. Jei jau tokie nesimeta į plėšikavimą, tai metasi į visokių kitokių nelegalių užsėmimų: patys tampa narkotikų pirkėjais, vogtų daiktų pardavinėtojais, prostitutėmis ir t.t.

Kaip su šiomis blogybėmis kovoti? Tradicinis receptas gana tiesus ir paprastas — leisti įstatymus, stačiai draudžiančius tuos narkotikus gaminti, platinti bei vartoti. Deja, šitie įstatymai yra pasirodę labai neefektyvūs. Šiandien, ypač didmiesčiuose, bet kokių narkotikų gali nesunkiai gauti, kas tik jų nori. Tik tie, kurie užsimerkia akis prieš tikrovę, nežino, kaip lengvai marihuana prieinama gamnazistams ar net pradžios mokyklų mokiniams žaidimų aikštėse ar parkuose. O kietesnių narkotikų galima įsigyti, nuvykus į tam tikrus kvartalus, apie kuriuos kas mėnesį rašo spauda. Jei policija narkotikų pirklius išvaiko iš vienos vietos, jie greitai susimeta į kita, o juos bemažant paseka jų klientai.

Tradicinis atsakymas į šią problemą: dar labiau sugriežtinti įstatymus, dar labiau sustiprinti jų vykdymą.

Tai reiškia — savivaldybėms ne tik prisamdyti žymiai daugiau policininkų, kurie narkotikų įstatymų laužytojus gaudytų, bet ir prisistatyti žymiai daugiau kalėjimų, į kuriuos būtų galima sukisti bent stambesnius priklus, kuriems šiuo metu esamuose kalėjimuose „nebėra vietos“ (tai viena iš priežasčių, kodėl prokurorai dėl kaltinimo lengvai nusideri su kaltinamųjų advokatais, o teisėjai nelinkę skirti ilgų bausmių). Visa bėda, kad daugelis savivaldybių jau ir taip stovi netoli bankroto ribos, tai iš kur gi jos ims pridėtinį išteklių šioms naujoms išlaidoms padengti? Reikia kur nors kūr iš biudžeto nukirpti — bet kur? Juk visi savivaldybės reikalai „labai svarbūs“... O dar aukščiau kelti gyventojams mokesčius būtų galbūt ne tik neteisinga, bet šiuo metu ir labai nepopuliaria (politikui kelias į pralaimėjimą)...

Be to, neužtenka čia akcijos tik iš savivaldybių bei valstybės pusės. Reikia ir federalinių įstaigų intervencijos milžiniškam narkotikų importui sustabdyti. Tačiau su tuo „reikia“ viskas ir pasibaigia. Vaizdas gana aiškus: Amerikos valdžia niekaip neįstengia apsaugoti net nuo žmogiško dydžio „gyvosios kontrabandos“, pastoviai slenkiančios per pasienį iš Meksikos (ar Lenkijos!). Tad kaipgi jai seksis užkirsti kelią daug mažesnių dimensijų marihuanos, hašišo, kokaino, heroino kontrabandai, pristatomai beveik beribiais oro ar vandens keliais?

Pagrindinė valstybinės kovos su narkotikais nesėkmingumo priežastis — jų gamybos bei platinimo didžiulis pelningumas. Iš to biznio turtus susikrauna ir Burmos džiunglių gyventojas, ir Afganistano kalnėnas, ir Kolumbijos plantacininkas, ir Oregono fermeris, auginantis narkotikams žaliavą; ir šių bei daugybės kitų šalių transporto priemonių savininkas, pristatantis ją ten, kur reikia; ir chemikas, iš jos padarantis vartojamą produktą; ir miesto džiunglių neigras, tą produktą išplatinęs; ir mafijistas ar teroristas, visą šią prekybą planuojąs, organizuojąs; ir valstybės pareigūnas — nuo aukšto ministerijos tarnautojo iki nuovados seržanto — tai prekybai teikiąs protekciją; ir bankininkas, mokąs „išskalbtį“ gengsterio pajamas...

Kiekvienas iš šių „profesionalų“ savo patarnavimui uždeda aukštą kainą... dėl rizikos, susietos su to patarnavimo nelegalumu. Juk reikia nešvarų biznį užslaptinti, reikia jį apsaugoti ne tik nuo padorių įstatymo gnybė, bet ir nuo tokių pat nešvarių konkurentų. Užtat ginklai ir smurtas yra nuolatini kviekvieno to biznio sudėtinės transakcijos palydovas. O kas rizikuoja savo gyvybe, nori ekstra riebaus uždarbio. Taip ir išeina, kad 100 kg opiumo, už kurį Azijos valstietis gauna 200 dol. (dvigubai daugiau už savikainą), Chicagos gatvėse į tūkstančius kelių gramų heroino pakietilius išskaidytas jau vertas netoli milijono. O tą milijoną pirkliams sunėša klientai daugiausia ne iš sąžiningai uždirbtų nuosavų pajamų, bet iš to, ką vienaip ar kitaip išplėšė iš ramių gyventojų. Ir visa tai — nepaisant visų to biznio draudimų, už kurių neefektyvų vykdymą pliečiams taip pat tenka brangiai mokėti...

Ar yra kokia nors išeitis iš šio „nelemta rato“? Anarchokapitalistai sako: taip, yra! Gal ir netobula, bet vis dėlto geresnė už „status quo“. Pasvarstysim rytoj, ar jų tiesa.

SEN. CHARLES H. PERCY NAUJA PARAMA PABALTIJUI

„Drauge“ jau pranešta, kad šio mėnesio pradžioje Pabaltijo radijo tarnybos iš Radio Liberty perkeltos į Radio Free Europe sąrangą.

Iki šiol lietuvių, latvių ir estų transliacijos buvo Radio Liberty rėmuose. Oficialiai Radio Liberty siunčia savo laidas Sovietų Sąjungai. Iš tikrųjų nuo 1975 metų sausio mėnesio Radio Liberty transliuodavo savo programas netik į Sovietų Sąjungą, bet ir į Pabaltijo valstybes — Lietuvą, Latviją ir Estiją. Radio Free Europe laidos buvo skirtos Lenkijai, Čekoslovakijai, Rumunijai ir Vengrijai.

Mūsų veiksniai jau seniai rūpinosi, kad Laisvosios Europos radijas įvestų lietuvių programas. Prieš 30 metų tos pastangos buvo beveik sėkmingos, nes RFE vadovybė jau buvo nutarusi steigti lietuvių, latvių ir estų tarnybas ir net buvo patvirtinusi personalo branduolį. Tačiau tas nutarimas nebuvo įvykdytas. Vėliau siūlyta kaupti Radio Liberty (Laisvės radiją), bet ir ten iš pradžių nerodyta palankumo. Nebūta ir vieningo pabaltiečių veiksnių sutarimo tuo reikalu, nes kai kurių veikėjų manytą, kad sutikimas eiti į Radio Liberty galėtų reikšti lyg ir pripažinimą Pabaltijo valstybių įjun-

gimo į Sovietų Sąjungą, nes Radio Liberty visada skelbėsi transliuojanti tik į Sovietų Sąjungą.

1974 metų rudenį Kongresas padidino Radio Liberty biudžetą nurodydamas, kad kelių mėnesių laikotarpyje įsteigtina lietuvių tarnyba. Radio Liberty vadovybė tada tuojau pajudėjo ir skubiai ieškojo personalo. Jau 1975 m. sausio mėnesį pradėtos lietuviškos programos kartą per savaitę. Po dviejų mėnesių jos išplėstos iki kasdieninių.

RL lietuvių tarnyba iš pat pirmųjų dienų stengėsi įtikinti RL vadovybę, kad oficialiuose RL pranešimuose būtų skelbiama, jog RL programos duodamos ir Sovietų Sąjungai ir Pabaltijo valstybėms. Buvo susilaukta pritarimo ir oficialiuose RL susirašiniuose jau buvo taip pažymima. Tačiau viešose leidiniuose laikytasi įprastinės formos.

Daryta tiesioginių ir netiesioginių pastangų atitaistyti tą didžiulį netikslumą ir neteisybę, nes Pabaltijo valstybės, nebūdamos Amerikos pripažintos Sovietų Sąjungos sudėtinė dalimi, jokiu būdu neturėtų būti RL programų taikiniai. Suprantama, biurokratijos gimos mala labai lėtai. Pagaliau šio mėnesio pradžio-

je jau dešimtuosius metus tęsėsis netikslumas atitaistyti lietuvių, latvių ir estų radijo tarnybas perkeltiant iš Radio Liberty į Radio Free Europe.

Už šį klaidos ir neteisybės atitaisymą lietuviui, latviui ir estui turi būti labiausiai dėkingi senatorius Charles H. Percy, kuris jau daugeliu atvejų reikšmingai patarnauja Pabaltijo valstybių laisvės bylai. Senatorius Percy, kaip Senato užsienio reikalų komiteto pirmininkas, kreipėsi į Tarptautinių transliacijų tarybą (Board for International Broadcasting), prašydamas perkelti Pabaltijo radijo tarnybas iš Laisvės radijo į Laisvosios Europos radiją, nes toks veiksmas atitiktų Jungtinių Amerikos Valstybių politiką nepripažinti Pabaltijo valstybių neteisėto įjungimo į Sovietų Sąjungą.

Senatorius Percy žodis tuojau susilaukė teigiamo atgarsio. Kaip pranešė tarptautinių transliacijų tarybos pirmininkas Frank Shakespeare, taryba vienbalsiai patvirtino Pabaltijo tarnybų perkėlimą į Laisvosios Europos radijo sudėtį. Shakespeare pažymėjo, jog jo vadovaujama taryba stipriai paveikė senatoriaus Percy

argumentas, kad toks veiksmas atitinka Jungtinių Amerikos Valstybių užsienio politiką.

Senatorius Ch. H. Percy pareiškė esąs labai patenkintas, kad taryba priėmė jo pasiūlymą. „Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautos yra ypatingoje padėtyje ir todėl Jungtinių Amerikos Valstybių transliacijos turi atspindėti jų laisvės ir laisvo apsisprendimo siekimus. Pabaltijo (radijo) tarnybos priklauso Laisvosios Europos radijui“, sakė sen. Percy.

Radio Free Europe — Radio Liberty prezidentas James Buckley taip pat pritarė šiam pakeitimui, pasakydamas, kad tai „tinkamas ir pageidaujamas“ sprendimas.

Nuo spalio 7 dienos lietuviškos laidos Miunchene pradamos nauju įžanginiu sakiniu: Klausotės Laisvosios Europos radijo...

Pabaltijo valstybėms skirtų radijo laidų perkėlimu iš Radio Liberty, kaip minėta, seniai rūpinatis. Pastaruoju metu šioje srityje daug veikė Vliko pirm. dr. Kazys Bobelis ir vicepirm. dr. Kostas Jurgėla. Dabar jie gali pasiūlyti tą pastangų teigiamais rezultatais. Rūpinosi tuo pačiu reikalu ir kiti veiksniai bei asmenys. Suprantama, didžiausią dėkingumą tenka pareikšti senatoriui Charles H. Percy, kurio svarus žodis atnešė reikšmingą laimėjimą.

Nemažas skaičius žmonių nesuigaušo, kuo skiriasi Amerikos Balsas nuo Laisvosios Europos ir Laisvės radijų. Visų pirma Amerikos Balsas yra oficiali JAV žinyba, atstovaujanti šios šalies vyriausybės nusistatymams ir drauge perduodanti savo krašto ir pasaulines žinias, stengdamasi sudaryti ryškų Amerikos gyvenimo vaizdą.

Laisvosios Europos ir Laisvės radijai jau keleri metai yra sujungti į vieną bendrą įstaigą, sutrumpintai žinomą RFE — RL Inc. vardu. Pati įstaiga yra tartum privati bendrovė, kurią tvarko kelių narių direktoriaus su prezidentu priešakyje.

Reikalingas lėšas skiria JAV kongresas, bet jų galutinį pasiskirstymą tvirtina ir prižiūri Board for International Broadcasting, kurio narius skiria valstybės prezidentas. Savo ruožtu šios tarnybos nariai drauge yra ir RFE — RL direktoriai. Amerikos Balsas paprastai tiesiogiai nenagrinėja vadinamųjų vidaus reikalų tų kraštų, kuriems jo laidos skiriamos, o

Sen. Charles Percy

RFE — RL tuo atžvilgiu turi laisvesnes rankas. Iš tikrųjų šio radijo laidų paskirtis ir yra daugiausia žvelgti į atitinkamo krašto reikalus, jo padėti, tartum kalbėtų vietinis radijas, kuriam tenka atkreipti dėmesį į tai, ką esantis režimas nutylė, slepia, iškraipo. Pavyzdžiui, Laisvosios Europos radijo lietuvių tarnyba gali atkreipti savo klausytojų dėmesį į tautos istorijos tikrovės iškreipimus, išsamiai supažindinti su pogrindžio spaudos leidiniais, dažnai paskaitant istisus puslapius iš „Kronikos“, „Aušros“ ir kitų leidinių.

Amerikos Balsas duoda išsamias išsivijos lietuvių kultūrinės ir visuomeninės veiklos apžvalgas. Laisvosios Europos radijas šią sritį gerokai papildė, supažindindamas klausytojus ir su užsienio lietuvių spaudoje pasirodiančiais straipsniais, svarbesniais tautos klausimais. Žodžiu, abu radijai vienas kitą papildė, suteikdami klausytojams galimybę gauti kiek galima daugiau tikslios informacijos, kurios jie neranda nei sovietinėje spaudoje, nei sovietinio radijo pranešimuose.

Br. Klm.

DAUG KARTŲ...

Daug kartų kraujas liejosi, kai idealas nepasidavė jėgos prievartai. Daug akių buvo išversta, kai budelis nerė kilpą ant nekalto kaklo. Daug našlaičių išėjo į ateities naktį, kai tėvas ir motina suklupo savo kraujo klane, gindami idealą, kuris nemirė net tada, kai kūnas tapo lavonu, o siela — dangum.

Bruno Marhaitis, S.J.

Svečiai „Draugo“ 75-rių metų sukakties bankete rugsėjo 30 d. Martinique restorano salėje. Iš kairės: A. Naudžiuvienė, V. Naudžius, S. Kisieliene, dr. P. Kisielius, dr. J. Baliūnienė, A. Baliūnas, Altos sekr. G. Lazauskas ir einas Altos pirm. pareigas T. Blinstrubas.

Nuotr. J. Duobos

BERNARDAS ČEPULIS

Kunigas, pedagogas, kankinys
ANTANAS MASIONIS

5 Pačioje mokykloje, ketvirtoje klasėje, kun. B. Čepulis dėstė mums tikybą ir, rodos, gamtamokslį. Tarp jo ir mokinių nebuvo jokio atstumo, koks kartais pasireikšdavo kitose Lietuvos mokyklose, ypač tarp direktoriaus ir mokinių. Jis mėgo jaunimą ir klasėje ir už klasės sienų, o mokiniai visada rodė jam atitinkamą respektą. Klasėje būdavo ne tiek mokyklinė, kiek šeimyniška nuotaika. Nesivaržydavome klausiti jį įvairių klausimų, ir klausėjas visuomet gaudavo atsakymą į jam rūpimą klausimą.

Nepaprastas kun. Bernardo talentas

Pats mėgiamiausias kun. Bernardo laisvalaikio darbas buvo dailidystė. Neteko sužinoti, kur ir kada jis to darbo išmoko, bet mokojo pats sau pasidaryti gražiausius baldus, kaip spintas, rašomąjį stalą, kavai staliuką salione, su viršuje gražiai įstatyta dviejų spalvų šachmatų lenta, o vėliau, kai jau nebedirbo mokykloje, pasidarė labai gražų brikelį. Jau minėtas jo pastatytas ant motinos kapo ažuolinis kryžius buvo tikriausiai jo paties padarytas. Turėdamas šitokiems darbams gabumų ir net meninę gyselę padaryti tuos daiktus ne tik naudingus, bet ir tokius dailius, kokių nesurastum jokio baldų krautuvėly, kun. Bernardas panūdė ir kitus to savo meno pamokyti ir prie Leipalingio progimnazijos atidarė medžio apdirbimo klasę, kuria pats ir mokė, padedamas vokiečių kalbos mokytojo Gartiogo ir matematikos mokytojo Matukonio. Kiek prisimenu, pamokos eidavo vėliau, dienos pamokoms pasibaigus. Kun. Bernardas žinojo, kad šitokio darbo mokėjimas gali gyvenime kiekvienam labai praversti, o kas toliau į mokslus neitų, turėtų jau iš mokyklos gerą pagrindą ir galėtų šioje srityje gyvenime prasimūsti ir net sau duoną užsidirbti. Savanorių atsirado net per daug. Tie, kurie susitapino specialioj tam reikalui dvare rastojo patalpoj, vakarais ten piauštė, obliavo, kaustė, kilijavo, dažė ir poliravo, ir metų gale tie jo mokiniai buvo patenkinti, pasidarė įvairių gražių, naudingų baldelių: staliukų, spintelių, kėdžių ir kitokių dalykų.

Nors aš, dirbdamas raštinėje, tos praktiškosios klasės negalėjau lankyti, bet tą darbą vis tiek turėjau progos pamokti jau vasarą, mokslo metams pasibaigus. Prieš paleisdamas mokyklą vasaros atostogų, direktorius pasiūlykė mane ir Bulaką į paaiškino, kad mudu, kaip mokiniai, ypač aš, jau mokyklą užbaigęs, atleidžiami atostogų, bet, kaip sekretoriai, iš darbo neatleidžiami ir turime teisę ir už vasaros mėnesius gauti atlyginimą, bet ne už dyką. Vasarą teks šiek tiek padirbėti. Teksia kai ką ir parašyti, bet to rašymo būsią nedaug. Užtat jis norėtų, kad mudu per vasarą padarytumėm mokykloje kitus darbus. Reikėtų pataisyti kai kuriuos klasesės suolus, juos padažyti, nudažyti klasesės sienų apacią maždaug iki juosmens aukštumo, nes tose vietose jos yra kiek apsitrynusios ir vietomis kiek apsilpusios, padaryti vieną, kitą knygoms spintelę, padaryti koridoriuose ir klasesė daugiau pakabų dražužiams ir pan. Už tai mes, žinoma, ir vasarą gausiųjų tą patį atlyginimą.

Kad mudviem mokės atlyginimą ir už vasaros mėnesius, visi nežinojome ir to visai nesitikėjome. Už tat su didžiausiu džiaugsmu sutikome šią žinią ir nuosirdžiai dirbome, nes tuo pačiu galėjome daug

išmokti. Pirmiausiai pradėjome dažyti klasių sienas. Direktorius aprūpino mudu šepėtais ir dažais ir pamokė, kaip tuos dažus sumaišyti. Nežinau, ar tada paruštų įvairių spalvų dažų dar rinkoje nebuvo, ar direktorius norėjo, kad pagal jo receptą sumaišyti dažai geriau laikytų ir pigiau atseitų, žinau tik vieną, kad jis užsakė keliolika litrų sėmenų aliejaus ir įvairių spalvų dažų miltelį formoje. Kai viskas buvo gauta, jis pats mums iš pradžių tuos dažus maišė, rodė, kaip iš dviejų spalvų dažų padaryti trečią spalvą, pvz., iš mėlynos ir geltonos — žalią spalvą, ir pamokė, kaip reikia dažyti, kad su tuo mažiau dažų būtų padengta daugiau ploto. Paskui mes jau patys savarankiškai tuos dažus maišėme ir dažėme po vieną, paskui ir po antrą sluoksnį, o viršų, kaip buvo nurodyta, pagražinome su skirtingos spalvos uždaryta juoste.

Vėliau priėjome ir prie medžio darbų. Pirmiausiai darėme drabužiams pakabas. Direktorius, parūpinęs mums lentų ir kitokių medžio gabalų, iš pradžių dirbo pats su mumis, nes ir Bulaka, nebuvo lankęs medžio apdirbimo klases, ir direktorius turėjo mus su tuo darbu supažindinti, kitaip sakant, duoti mudviem pirmąsias pamokas. Pamokė, kaip nulyginti lentas, vartoti gražtus, grėžti skyles ir padaryti vagius — kabikius. Juos reikėjo su tekinimo mašina nutekinti, padarant viename gale galvutę, kad pakabintas drabužis laikytųsi ir nenuslystų. Sukalus tuos vagius į lentoje išgręžtas skyles, reikėjo tą pakabų lentą dar atitinkama spalva gražiai nudažyti. Šį darbą dirbome stalių klases dirbtuvėje, kur mokslo metais ėjo pamokos. Po įžanginių direktoriaus mums duotų nurodymų, pabrėžiant, kaip reikia vartoti įvairius įrankius ir tekinimo mašiną, kad neatsitiktų kokia nelaimė, dirbome sau vieni. Direktorius uždėvavo tik kada ne kada pažūrėti, kaip mums sekasi ir ar nereikia kokios pagalbos.

(Bus daugiau)

AR ŠILDO CHARTŲ PARAGRAFAI

PRANYS ALSĖNAS

Antrasis pasaulinis karas, užsitęsęs beveik šešerius metus, buvo vedamas šūkiu „Užtikrinti pagrindines žmogaus teises, pripažinti žmogaus asmenybės garbingumą bei vertingumą ir tiek didžiųjų, tiek mažųjų tautų teisių lygybę“.

Deja, jau keturios dešimtys metų praslinko nuo to laiko be naujo pasaulinio karo, o pagarbos žmogui, tam žemės karaliui, kaip nėra, taip nėra. Karo griuvėsiai baigiami išlyginti ir atstatyti, sugriautų mokslo, meno ir kultūros paminklų skeveldros baigiamos suvežti į slėnius ir griovius užpilti jas puriomis žemėmis ir palaidoti. Tačiau pats žmogus, paniekintas, apspaudytas, pažemintas, išjuoktas ir nužmogintas, tebešliaužioja kaip šliaužiojės anu griuvėsių takais. Ir niekas ligi šiol nepasistengė atstatyti žmogaus pagrindinių teisių ir pagerbti jo asmenybės. Išties tautos tebeša vergijos jungą, tebekenia priepaūda, persekiojimus, kankinimus, badą ir nuolatinę ligas, bedirbdami sunkų darbą Sovietų koncentracijos stovyklose. Jų religinės ir tautinės teisės tebėra stipriai pamintos po okupanto batų.

Nuaidėjus paskutiniams antrojo pasaulinio karo šūkiams, daugelis tautų lengviau atsiduso, kad priartėjo laisvės dienos, baigėsi košmariškas laikotarpis. Tačiau buvo labai apsiriki. Jaltos, Teherano ir Potsdamo pirkliai jau buvo spėję padaryti didelius tautų išpardavimus. Rezultate tų išpardavimų po karo atsidūrė Sovietų žinioje Lenkija, Čekoslovakija, Balkanai. Jugoslavijoje vakariečių palaiminimu buvo pasodintas į sostą diktatorius Tito, kuris šaltakraujiškai nužudė tikrąjį laisvės kovotoją gen. Michailovičių, o atsidėkodamas Vakarų geradariams apšaudė jų lakūnus, ilgesnį laiką visapusiškai rėmė Graikijos komunistinius partizanus, atskilęs nuo Kremliaus, vėl pasidarė vakariečių mislas ir priimtinas.

Viena Korėja draugišku sąjungininkų susitarimu buvo pasidalinta į dvi Korėjas, kurios ir šiandien tebėra perkirstos geležine uždanga. Tas pats padaryta ir su Vokietija. Niekas dar nėra tikras, kad tarp rytinės ir vakarinės Vokietijų nepasikartos Korėjos pavyzdžio karas. O ką bekalbėti apie tas tautas, kurias pagal susitarimą su Hitleriu Stalinas jau seniau

buvo pavergęs. Čia būdinga vaidmenį vaidina Pabaltijo valstybių tragedija. Vis dėlto per tą laiką pasaulio galiūnai spėjo popieriuje prirašyti gana gražių ir kilnių paragrafų. Pailsti beskaitydamas įvairias chartas, punktus ir konvencijas. Jos visos kalba labai skambiomis frazėmis ir išmargintos kilniais paragrafais, siekiančiais išvaduoti žmogų iš baisios vergijos. Deja, ligi šiol tie paragrafai ir liko sausais, nebyliais paragrafais, nes nėra tokių, kurie jų paisytų ar juos vykdytų.

Atlanto Charta

Tai gražus ir kilnus dokumentas, pasirašytas 1941 m. rugpjūčio mėn. kažkur Atlanto vandenyne ir paskelbtas per Washingtono radiją tą patį rugpjūčio 14 d. Pirmieji ją pasirašė JAV prezidentas Franklin D. Roosevelt ir Didž. Britanijos premjeras Winston S. Churchill. 1943 m. lapkričio 26 d. — gruodžio 2 d. Teherane po Atlanto charta padėjo savo parašą ir didysis pasaulio despotas diktatorius J. Stalinas.

Atlanto chartos paragrafai ir pradžioje buvo gražūs. Pirmasis paragrafas: „Nė viena valstybė nesiekia, neieško teritorinių ir kitokių padingimų“. Trečiajame jau sakoma: „Kiekviena valstybė respektuoja teisę pasirinkti tokią valdymosi formą, kokios jie pageidauja, jeigu jie pageidauja suvereninių teisių atstatymo, kurios jėga iš jų buvo atimtos, tai tokios jų teisės turi būti atstatytos, t. y. jų nepriklausomybės turi būti restauruotos“. Šeštame paragrafe kalbama apie taiką, teikiančią visoms tautoms prasmę saugiai gyventi ir gyventi savose būstinėse. Stabilizuotoji taika patikrinanti kiekvienam žmogui ir visuose kraštuose gyvenimą be baimės, nepretiklių ir grėsmės. Stalinui, žinoma, šitokie punktai dar buvo nepakankamai kilnūs. Todėl jis, prieš pasirašydamas, pareikalavo įtraukti paragrafą apie „prisilėgusias mases“. Buvo padaryta ir taip, nes ir anie du partneriai jau siekė išlaisvinti prisilėgusias mases, pašalinti bizūną ir karo terorą daugeliui generacijų.

Atlanto charta kaip gimė Atlante, taip ir nuskeno jo vandenyse. Rooseveltas mirė 1945 m. balandžio 12 d., kurias pagal susitarimą su Hitleriu Stalinas jau seniau

metus buvo nustumtas nuo imperijos vairo. Buvo likęs tik Stalinas, kuris ir toliau teriojo užgrobtas tautas. Gal jis prisiminė Atlanto chartą, kaip naivių žmonių padiktuoatą dokumentą, kol ir jis numirė.

Jungtinių Tautų charta

Atlanto chartą kiek primiršus, 1945 m. birželio 26 d. San Francisco mieste buvo pasirašyta kita charta, kurios kiniškas, angliškas, rusiškas ir ispaniškas tekstai padėti JAV archyvuose, o patvirtinti nuorašai įteikti chartą pasirašiusių valstybių vyriausybėms. Ši charta suteikė daug padaršimo pavergtiesiems. 76-tame straipsnyje chartos ir Jungtinių Tautų tikslai šitaip nusakyti: „Remti tarptautinę taiką bei saugumą; Ugdyti mandantinių sričių gyventojų politinę, ūkinę, visuomeninę ir švietimo pažangą ir jų nuolatinį augimą savivaldai arba nepriklausomybei; Drašinti pagarbą žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms visų žmonių bei rasės, lyties, kalbos arba tikybės skirtumo, drašinti pasaulio tarpusavio priklausomybės pripažinimą; Laiduoti visiems Jungtinių Tautų nariams ir jų piliečiams lygų traktavimą visuomeniniuose, ūkiniuose ir prekybiniuose dalykuose, nepažeidžiant siekimo šių tikslų ir jų priklausomybės nuo 80-tojo straipsnio nuostatų“.

Gražu ir čia. Bet ar veiksminga, ar gyvenime siekiama pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms jo laisvėms — tai kitas dalykas.

Įvairūs punktai teikė žmonėms vilčių

Rossevelto pareigas perėmęs JAV prezidentas H. Trumanas, pasibaigus antrajam pasauliniam karui, deklaravo garsiuosius savo dvyliko punktų, iš kurių pavertęji daug tikėjosi ir puoselėjo laisvės viltis. Akcentuodamas savo nusistatymą, tuojau po dvyliko punktų deklaravimo prez. Trumanas, dalyvaudamas Wiljam Jewel College, kur jam iškilmingai buvo suteiktas teisių garbės daktaro laipsnis, dar pareiškė, kad JAV sieks taikos visa galia ir kad Jungtinėms Tautoms tai turės pasisekti. Toliau prezidentas pabrėžtinai pridūrė: „Mes neturime užmiršti, kad jeigu mums nepasisektų bendradarbiauti taikos kūrimo darbe, kuris yra nedalomas, mes turėsime bendradarbiauti kare, kuris apims visą pasaulį“.

Taigi ryžtingų žodžių būta, bet veiksmų išlaisvinti pavergtas tautas ir ligi šiol nėra.

Jungtinių Tautų generalinė suvažiavimo sesija 1948 m. gruodžio 9 d. 55 iš 58 balsų priėmė Genocido konvenciją, kuri nuoširdžiai kalba už

gynimą žmogaus teisių nuo etniškų, religinių ir tautinių persekiojimų, nuo kankinimų ar laikymų žmonių koncentracijos stovyklose, nuo jų naikimo, trėmimų ir pan. Ligi šiol tą konvenciją ratifikavo tik 28 valstybės. Taigi daugeliui valstybių, jų tarpe ir JAV, tokia konvencija „nelabai svarbi“...

Tiesa, ta konvencija šiuo metu jau veikia, nes buvo nusistatyta, kad ji įgaus galią ratifikavus tik 20-čiai tautų, o ratifikavo dvidešimt aštuoni tautos. Kad Genocido konvencija ligi šiol būtų padariusi ką nors efektingesnio, dar niekas to negirdėjo. Visų šitų gražių paragrafų pavėsyje kaskart dar daugiau bręsta ir didėja žmogaus išniekinimų tragedija.

BALIUI BAIGIANTIS...
Prieš gyvenimo pabaigą viskas vyksta taip, kaip kaukių baliui baigiantis, kai kiekvienas nusiima savo kaukę. Tada visi pasirodo tokie, kokie iš tikrųjų yra.
Schopenhauer

SOPHIE BARCUS

RADIO SEIMOS VALANDOS
Lietuvių kalba seštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Transliuojame iš nuosavos studijos Marquette Pk., vedėja Aldona Daukus.
7180 So. Maplewood Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 778-1543

APSIPIRKITE DABAR!

- No. 1 RUSSET POTATOES—Bulvės, 10 sv. maišas **69 c.**
- FRESH CAULIFLOWER—Žiediniai kopūstai, sv. **39 c.**
- CALIFORNIA MOUNTAIN BARTLETT PEARS—Kriaušės, sv. **39 c.**
- BANANAS sv. **22 c.**
- CALIFORNIA LEMONS—Citrinos sv. **39 c.**
- WINTER CABBAGE—Žieminiai kopūstai bušelio dėžė, **\$3.95**
- OCEAN SPRAY GRAPEFRUIT JUICE & PINK GRAPEFRUIT JUICE 38 oz. bonka, **\$1.49**
- MICHIGAN APPLES—Obuoliai
- RED ROME, JONATHAN, IDA RED, McIntosh, 4 sv. **\$1.00**; bušelis **\$7.95**
- RED DELICIOUS, GOLDEN DELICIOUS 3 sv. **\$1.00**; bušelis **\$8.95**
- SUNMAID RAISINS 15 oz. dėžutė **99 c.** Reg. **\$1.49**

- ### Dairy
- 2% PIENAS gal. **\$1.59**
  - HALF & HALF pt. **46 c.**
  - YOGURT, 3 dėžutės po 8 oz. **\$1.00**

- ### Deli
- PENN COUNTY CHICKEN ROLL—Vištiena sv. **\$1.89**
  - LAND O'LAKES AMERICAN CHEESE—Sūris, sv. **\$1.98**
  - LEON'S POLISH SAUSAGE—Dešra sv. **\$1.98**
  - HOME MADE APPLE CIDER—Obuolių gira, gal. **\$1.99**

Išpardavimas spalio 17–21 d.

Dėl kasdieninių specialių nuolaidų pasukite telefonu raides PRODUCE.

EGG STORE

6190 Archer Avenue — Tel. 284-8704
4177 Archer Avenue — Tel. 254-0018
8740 S. Ridgeland Ave. — Tel. 430-4787
7069 W. Cermak Rd. — Tel. 788-8500

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

Timbers Char House Restoranas atidaromas Highland Parke. Reikalingas prityręs duonos ir saldžių pyragaičių kepėjas. Reikalinga kalbėti angliškai. Pukius atlyginimas ir priedai. Skambinti 498-1277

HELP WANTED MOTERY

Ieškoma moteris, kuri moka gerai megsti. Geras uždarbis. Skambinti tel. — 798-8728

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

ISNUOM. naujai dekoruotas 4 kamb. butas rūsy. Rami vieta. Brighton Parke. Skambinti po 6 val. vakaro telef. 445-3485.

MISCELLANEOUS

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarde ir telefoną — lietuviškai.

ERAPINAS — Tel. 636-2960

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis
BUBNYS
Tel. — RE 7-5168

A. VILIMAS

MOVING

Apraustas perkraustymas

Įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna aprauda.

Priimame MASTER CHARGE ir VISA

Tel. — WA 5-8063

FASHION CARPETS

KILIMAI

LIETUVIŲ PREKYBA

3304 W. 63 St. — Tel. 778-9064

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1496

Popular Lithuanian

RECIPES

PATIKSLINTA IR PAGRAZINTA

ASTUNTOJI LAIDA

Suredagavo

Juozapina Dauzvardienė

Šiom dienom Draugo spaustuve išleido aštuntą laidą šios populiarios virimo knygos. J. Dauzvardienė vėl patikslino ir pagrazino šią laidą naujais paruošimais.

Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar marčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Ši knyga yra sukėlus labai daug pasisekimo lietuvių ir kitataučių darbo vietose ir organizacijose

Užsakyti: DRAUGAS, Knygų Skyrius

4545 W. 63rd Street

Chicago, IL 60629

Kaina su persiuntimu \$5.65

Išlino gyventojai pridėkite dar

BUSINESS FOR SALE

ESTABLISHED MAIL ORDER X-MAS CANDY & COOKIE BUSINESS FOR SALE

60 miles east of Chicago (New Buffalo, Michigan)
Potential for yr. round business Experience necessary. See business in operation now. Send inquiries to:

Box 370 — 2nd FL
223 W. WASHINGTON
Chicago, IL 60606

REAL ESTATE

Marquette Pk.—Attractive 2 bdrm. Georgian with added family rm. Extra large lot. Must sell. Price reduced.

Century 21 — Crest House R.E.
Mr. Smith, 499-0790 or 422-1150

LEMONTO apylinkėje parduodamas 2-ju miegamų namas ant pusę akro sklypo. Pilnas rūsys. Zemi mokesčiai. Puiki vieta nagingai porai. Geros mokyklos. Mokyklų autobusas sustoja prie durų. Susitarimai apžiūrėt skambinkite 312—257-6112.

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimas

BELL REALTY

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie — 778-2233

M. A. SIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood — Tel. 254-7490

Taip pat daromi Vertimai, Giminių iškvietai, pildomi Pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

Specialūs Morgičiai

Jums

10.75%

TIK ŠIĄ SAVAITĘ.

SKAMBINKITE DABAR.

Atdari apžiūrėjimui sekmadienį, nuo 1 iki 4 val. popiet

4816 S. Kostner. — 3-ju miegamų mūrinis. 22 metų senumo. Įrengtas rūsys. 2 maš. garažas. Priedai. Geriausias mokyklos. Skambinkit dabar.

5057 S. Knox — Naujas mūr. 3-ju butų po 3 miegamus. 1½ vonios. Paskola 12%. Skubėkite.

5704 S. Kolmar — 4 miegamų mūrinis. 2 vonios. Įrengtas rūsys. 2 maš. garažas. Skubėkite.

3539 W. 62 Place — 7 kamb. mūrinis. 3 vonios. Įrengtas rūsys. 2 maš. garažas. Skambinkit dabar.

No. 981. 68-ta ir PULASKI

Liukusinis 3-ju miegamų mūr. namas, 29 metų senumo. Didelė virtuvė su medinėm spintelėm. Įrengtas rūsys. Centr. oro vėsinimas. 2 maš. garažas. Labai švarus. Daug priedų. Skambinkite dabar.

2-JŲ BUTŲ — 2-JŲ BUTŲ

No. 105, Archer ir Damen

3 butai. \$59,900.

No. 111, 66-ta ir Homan

Svarus. Tik \$53,900.

No. 910 59-ta ir Kolin. 8 m. senumo.

No. 876 61-ta ir Kolin. 6 m. senumo.

No. 814 Archer ir Kenneth. Naujas.

No. 972 60-ta ir Kedzie. Tik \$64,900.

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik pasiskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Nemokamam namo įvertinimui ir greitam pardavimui skambinkit

10.75% Specialūs morgičiai. Jums.

O'BRIEN FAMILY REALTY

Tel. — 434-7100

Marijonų bendradarbių stalas „Draugo“ jubiliejiam bankete. Matyti P. Tamošiūnienė, Kaulakiai, T. Margis, J. Henson, Sabina Klatt ir kt. Nuotr. J. Duobos

Kardinolas Joseph Bernardin, Chicagos arkivyskupas, šventina šv. Kazimiero paminklą Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Nuotr. P. Malėtas

PRAEITĮ BESIAIŠKINANT

Lenkų veikėjas Felix Zubr (Feliksas Zubras) iš Venecuelos atsiliepia į K. Barono straipsnį

K. Baronas 1984 liepos 27 d. „Drauge“ aprašo, kaip sovietų kariuomenė, slinkdama į vakarus, 1944 užėmė Vilnių ir taip pat kiek paliečia komplikotas lietuvių — lenkų problemas vokiečių okupacijos metu. Apie tai aš jau buvau pasisakęs pasikalbėjime su Juozu Kojeliu, kuris buvo paskelbtas „Drauge“ 1984 birželio 19-20 d. Dabar tik norėčiau trumpai pasisakyti dėl jo teigimo, kad neva lenkų partizanai labai dažnai gaudavę „iš ne tik civilinės ir vokiečių karinės valdžios paramą ginklais, bet taip pat planus užpuolimui kokio nors lietuviško dalinio“

arba vokiečiai „lietuvių-lenkų ginčą išsprendavo pastarųjų naudai“.

Aplamai K. Baronas to meto situaciją gerai pažįsta ir faktus teisingai naudoja, tačiau vokiečiai lenkų prieš lietuvius tikrai nerėmė.

Galėtų iškilti klausimas, kodėl lenkų Armia Krajowa (AK) Vilniaus krašte vokiečių okupacijos metais gana lengvai nuginklavo lietuvių policijos įgulas?

Kaip savo pasikalbėjime „Drauge“ minėjau, AK Vilniaus krašte organizuotai pradėjo veikti maždaug 1943 m. pradžioje. Tuo metu lietuvių policijos įgulos buvo geriau

ginkluotos, negu AK.

Kodėl gi jos pasiduodavo? Atsakymas yra gana paprastas. Pirmoj eilėj tos įgulos neturėjo jokios dvasios nei pasiryžimo į ginklus atsakyti ginklais, ypač, kai sužinodavo, kad prieš save turi lenkų partizanus. Jie žinojo, kad pasidavus niekas nieko blogo jiems nevyks. Todėl jau kartais po poros šūvių AK sugebėdavo nuginkluoti žymiai stipresnį priešą. Aišku, įgulos vadas paprastai to „nežinodavo“, nes tie susirėmimai visuomet vykdavo naktį, visiškai apsupus įgulą ir sunaikinus ryšius su kitais daliniais. Todėl palik-

ti tik savo likimui, be galimybės gauti pagalbos, nežinodami priešų jėgų, dažnai nusprendavo, kad nėra kitos išeities, kaip pasiduoti. Dėl kokio gi tiklo turėtų aukoti savo gyvybę? Už ką? Iš kitos pusės, tos įgulos neturėjo jokios paramos ar bendradarbiavimo iš vietinių gyventojų ir todėl nedaug žinojo, kas darėsi apylinkėse. Tas lengvino AK daliniams judėjimą ir planų vykdymą. Aišku, ne visuomet buvo taip gerai. Kartais sutikdavome smarkų pasipriešinimą ir, negalėdami nieko padaryti, grįždavom į savo bazes.

Tad netikslu teigti, kad vokiečiai sąmoningai rėmė AK dalinius ginklais ar kitom priemonėm. To niekuomet nebuvo, nes toks elgesys būtų buvęs jų didelė kvailystė. Atsitikdavo, kad tas ar kitas vokiečių parduodavo ar už ką nors kita perleisdavo ginklų, bet tai jau visai kitas dalykas; ir tokių įvykių, aišku, buvo. Pvz. daug smulkių ginklų gavome iš ispanų „Division Azul“, kuri Vilniuje turėjo savo ligoninę. Suprantama, kad lenkų žvalgyba sugebėdavo gauti visokių svarbių kariškų žinių, bet tai ne todėl, kad vokiečiai jas norėjo duoti, bet kad lenkai jas mokėjo gauti. Kaip pavyzdį žvalgybinio darbo, kuriame aš asmeniškai buvau kiek laiko įvertas, galiu papasakoti tokį epizodą. Viena iš karinių vokiečių įstaigų Vilniuje turėjo tikslą apūpinti maistu ir kitom karo priemonėm Vilniaus vokiečių garnizoną. Įstaiga vadinosi, jei neužmiršau, „Heeres Verpflegungssamt“ ar panašiai. Puikioji vokiečių organizacijoj viskas buvo iš

anksto numatyta. Tai buvo gana didelė įstaiga ir beveik visos sekretorės, kurios ten dirbo, buvo lenkės, kurios mokėjo vokiečių kalbą. Dalis jų dirbo lenkų žvalgyboje. Toji įstaiga tiksliai žinojo kareivių ir karininkų skaičių Vilniuje ir apylinkėse, nes jiems turėjo parūpinti maistą. Dar daugiau, jeigu atvykdavo koks nors naujas dalinys, toji įstaiga apie tai gaudavo žinią kartais jau mėnesį iš anksto. Taip pat, jeigu koks nors dalinys turėjo būti iškeltas iš Vilniaus. Tuo būdu tų mergaičių darbo deka lenkų vadovybė tiksliai žinojo apie Vilniaus karinę padėtį ir kariuomenės judėjimą.

Taip pat netikslu teigti, kad „lietuvių-lenkų ginčus vokiečiai sprendė pastarųjų naudai“. Galbūt kartais taip ir buvo, bet tai reti atsitikimai, ir tai dažniausiai priklausė nuo abiejų pusių gudrumo. Dar būnant Vilniuje atsimeinu, kai Lietuvos pareigūnai reikalavo vokiečių energingesnės paramos prieš lenkų partizanų ir, iš antros pusės, to paties reikalavo vokiečiai iš lietuvių. Retai vokiečiai ruošdavo rimtesnes ekspedicijas prieš AK ir ne todėl, kad vokiečiai slaptai rėmė lenkus, bet kad neturėjo pakankamų jėgų joms pravesiti. Todėl net įmanoma lenkams buvo daryti savo karinių dalinių parodus įvairiose Vilniaus krašto miesteliuose. Aš pats dalyvavau viename iš jų 3-sios Gegužės konstitucijos minėjime, Turgelių miestelyje, netoli Vilniaus 1944. Tuo metu tose apylinkėse veikusi mano vadovaujama AK brigada turėjo apie 1000 vyrų.

Felix Zubr (Feliksas Zubras)

MŪSŲ KOLONIJOSE

Worcester, Mass.

ATŠVENTĖ SUKAKTĮ

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų moterų sąjungos 5-ta kuopa rugsėjo 23 d. Maironio parko didžiojoje salėje atšventė Sąjungos įkūrimo 70 metų sukaktį. Šventei vadovavo kuopos ir sukakties minėjimo rengimo komiteto pirm. M. Lapinskienė. Visus pasveikino. Sąjungietės sugiedojo Sąjungos himną. Akompanavo O. Valinskienė, dirigavo g.m. G. Kaneb. Invokaciją sukalbėjo Sąjungos dvasios vadas kun. kleb. A. Micūnas, MIC. Svečiai ir viešnios pavaišinti Maironio parko šeimininkų skaniais patiekalais.

Programos vedėja supažindino su garbės svečiais. Dalyvavo sąjungiečių iš Atholio ir nemažas būrys iš Worcesterio 69-tos kuopos. Sveikino Lietuvių Labd. dr. jos pirm. ir Maironio Parko šeimininkas K. Adomavičius, Worcesterio lietuvių organizacijų tarybos pirm. P. Molis ir kleb. kun. A. Micūnas, MIC. Raštu sveikino Worcesterio vyskupijos ganytojas vyskupas T. Harrington, Worcesterio Moterų sąjungos 69-tos kp. pirm. A. Wackell, ir buvęs Sąjungos dvasios vadas kun. Volkavičius.

Pagrindinė kalbėtoja, ALRK Moterų Sąjungos pirm. Julia Mack, apžvelgė Moterų sąjungos nueitą kelią ir per 70 m. atliktus darbus. Turėjo džiugingai ir liūdningai, ypatingai didelę pagalbą ir dvasinę stiprybę pirmosioms pionierėms teikė kunigai: Kemešis ir Urbonavičius, kuris parašė ir Sąjungos himną, sukūrė sąjungietėms skirtos poezijos, kurios

žodžiais užbaigė savo kalbą. Minėtoje dalyje Verutė Bizinkauskaitė iš Brocktono padainavo, „Kur bakūžė samanota“, „Plaukia sau laivelis“, „Pajūry, pajūry“ ir „Gegužės žiedai“. Akompanavo jos tėvelis dr. P. Bizinkauskas.

Angliškai tris dainas padainavo Kirsten Carlstrom, kurios močiutė S. Biekšienė ir mamytė priklauso Sąjungos 5-tai kuopai.

Pirm. M. Lapinskienė padėjo visiems už dalyvavimą, o Maironio Parko pirm. K. Adomavičiui ir visai vadovybei už velti duotas patalpas ir parodytą didelį prielankumą sąjungietėms.

Sis gražus sukakties minėjimas užbaigtas giesme „Marija, Marija“.

J. M.

IŠKELIAVO Į AMŽINYBĘ

Rugsėjo 26 d., skaudžios ligos iškankinta, Šv. Vincento ligoninėje mirė a.a. D. Seiliu- vienė, 59 metų amžiaus.

Visą savo gyvenimą velionė praleido Worcestery. Priklausė Šv. Kazimiero parapijai. Uoli, darbšti ir giliai religinga parapietė. Trylika metų dirbo Šv. Kazimiero mokykloje kaip vaikų darželio mokytoja. Priklausė šios parapijos Motinų gildijai ir Lietuvos Vyčių 26-tai kuopai. Minėtų organizacijų nariai laidotuvių direk. Dirska-Kazlauskas šerminėje rugsėjo 28 d. vakare meldėsi ir su velione atsiveikino, o kitą dieną labai gausiai dalyvavo pamaldose Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje ir palydėjo į Notre Dame kapines. Šv. Mišias aukėjo kleb. kun. A. Micūnas, MIC, kun. B. Uzdavinis, MIC; asistavo tėvas marionas — diakonas iš Marianapolio.

Giedotojų parapijos vyrų choras, vargonavo vargonininkė O. Kersytė. Šeima ir visi laidotuvių dalyviai jos mirtį skaudžiai pergyveno.

Nuliūdime pasiliko vyras A. Seilius, sūnus aviacijos leitenantas Rapolas, dukterė Marta su vyru, senutė motinėle, du broliai, dvi seserys ir daug kitų giminių. Vietoj gėlių šeima prašė aukas skirti St. Vincent ligoninės Radiacijos skyriui. Amžiną atsilsį ir ramybę suteik Viešpatie Daratos sielai.

J. M.

NAUJAS MIESTAS SIBIRE

Sovietai užplanavo pastatyti šiaurės Sibire naują didelį miestą ir įrengti didelį dujų sandėlį. Mieste galės gyventi dešimtys tūkstančių žmonių. Dujų sandėlis bus įrengtas Jamburgo pusiasaly, 2400 km į šiaurę nuo Maskvos. Jamburgo dujų laukas, 170 km ilgio ir 50 km pločio, yra vienas iš didžiausių Sov. Sąjungoje. Iš dviejų šaltinių jau eksploatuojamos dujos vietos reikalams, o po ketverių metų tikimasi ten turėti didžiausią dujų pramonę.

T.

NAUJA AUKSO KASYKLA ŠVEDIJOJE

Švedijos kasyklų bendrovė Boliden prie Enaaseno — 500 km į šiaurę nuo Stokholmo — atidarė naują aukso kasyklą, kurioje kasmet bus iškasama 500 kg gryno aukso. Jo vertė įkainuojama 38 mil. dolerių.

Boliden bendrovė investavo į tą kasyklą 75 mil. kronų. Apie šį aukso lauką buvo žinoma jau prieš 40 metų, bet aukso kasimas tik dabar pradėtas.

T.

Mylimai mamytėi

A. + A. ADELEI SAVOKAITIENEI

mirus, mūsų mielą bendradarbę ZINĄ GALLAGHER ir ŠEIMĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

SESELĖ JULIA STANKUS IR ŠV. KRYZIAUS LIGONINĖS LABORATORIJOS BENDRADARBES

Mylimai žmonai ir motinai

A. + A. STASEI VANAGŪNIENEI

mirus, jos vyrui STASIUI VANAGŪNUI, BALF'o direktoriui ir Chicagos apskrities valdybos pirmininkui, sūnams STASIUI, ARVYDUI, RAMŪNUI bei visiems ARTIMIESIEMS reiškiamo gilią užuojautą.

BALF'o CENTRO VALDYBA ir DIREKTORIAI

Ilgametei BALF'o veikėjai ir Beverly Shores skyrėriaus steigėjai

A. + A. ONAI PULKAUNIKIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo dukroms DANGUOLEI BARTKIENEI ir LAIMAI WHEELER ir jų SEIMOMS.

BENDRAS AMERIKOS LIETUVIŲ SALPOS FONDAS

TIKROJI LIETUVA

Algirdas Gustaitis

Šis leidinys yra didelis įnašas į mūsų istorinio Lietuvos žemėlapio aiškinimą, nes joje paskelbti įvairūs dėstymai daugiau sudomina lietuvių tautos praeitimi ir padės geriau suprasti Lietuvos žemėlapi. Knyga, kuri yra didelio formato, kieti viršeliai, talpina 79 žemėlapius ir 172 iliustracijas. Išleido Lietuvių Šaulių sąjunga Trentyje 1983 m. Kaina su persiuntimu 22 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629

A. + A. ZIGMAS RUMŠA

KARIUOMENĖS PULKININKAS

Mirė 1984 m. spalio mėn. 11 d. Jungtinėse Amerikos valstybėse, sulaukęs 87 metų amžiaus. Gyveno Chicagoje, o paskutinius 3 metus Union Pier, Michigane.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Ona, sūnus Antanas, marti Bronė, anūakai Arūnas ir Šarūnas — Rumšos. Lietuvoje seserys ir giminės.

Kūnas bus pašarvotas 1984 m. spalio 19 d., nuo 2 val. iki 9:30 val. p.p. Gaidas-Daimid koplyčioje 4330 So. California Ave., Chicago, Ill.

Atsisveikinimas įvyks 1984 m. spalio 20 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų šeimos laidotuvės.

Nuliūdę: žmona, sūnus, marti ir anūakai.

Laid. direk. David P. Gaidas ir Gerald Daimid. Tel. 523-0440.

Mielam Tėveliui mirus, mūsų kuopos nariui

ANTANUI VABALAIČIUI

reiškiamo gilią užuojautą.

PREZ. A. STULGINSKIO MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ KUOPA

EVANS-EVANAUSKAS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

(Anksčiau buvę 6845 S. Western Avenue)

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

9837 S. Kedzie Avenue, Evergreen Park, Illinois

Koplyčios taip pat Marquette Parke Chicagoje ir priemiestiuose

TEL. — 422-2000

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — Yards 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNOS LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių direktoriai

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

APLINK MUS

x Prof. dr. Vytautas Vardys, skaitęs paskaitą Washingtono, D. C., universitete, pravažiudamas pro Chicago į savo nuolatinę gyvenvietę Norman, Okla., kur jis yra Oklahomos universiteto politinių mokslų vadovas, susisieki iš aerodromo telefonu su savo dukterimi, giminėmis ir lietuviškais įstaigomis. Lapkričio pradžioje jis išvyksta paskaitų skaityti į Japoniją.

x Prof. B. Sljivic-Simsic, slavistikos skyriaus Illinois universitete Chicagoje vedėja, kalbės liuanistikos katedros vakaronėje spalio 19 d., penktadienį, Jaunimo centre apie šios katedros reikšmę ir praneš, kaip ir paties skyriaus pavadinimas keičiamas, pradėjus liuanistikos katedrai veikti.

x Zarasiškių klubo valdyba praneša, kad rudeninis susirinkimas bus spalio 21 d., sekmadienį, 2 val. p. p. Vychių salėje. Nariai prašomi dalyvauti.

x Jolita Kriaučiūnaitė, jauna akademikė, Chicago visuomeninei pažįstama kaip gabi įvairių lietuviškų renginių pranešėja, Putnamo seselių rėmėjų rengiamoje madų parodoje bus komentatorė. Madų paroda bus spalio 21 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Jaunimo centro didžiojoje salėje.

x Marquette Parko Lietuvių namų savininkų draugijos susirinkimas bus spalio 19 d., penktadienį, 7:30 val. vak. parapijos salėje. Visi nariai kviečiami dalyvauti, nes yra svarbių reikalų aptarti.

x A. a. dantų gyd. Rozės Tijūnienės-Paurytės, mirusios 1975 m. spalio 18 dieną, devynerių metų mirties liūdnei sukakčiai paminėti, už Jos sielą bus atšaukiamas šv. Mišios šį sekmadienį, spalio 21 dieną, 11:15 val. Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Nuoširdžiai prašoma artimųjų ir pažįstamų dalyvauti bendroje maldoje, kur bus prisiminta ir pagerbta velionė. Po pamaldų įvyks agapė — pasivašininimas kavinėje.

Liūdintis vyras (pr.).

x Lietuvos Dukterų draugijos rudens balius įvyks spalio 20 d., šeštadienį, 7 val. vak. Jaunimo centre. Svečius gerai nuteiks maloni programa, geros vaišės, Neolitanų orkestras ir kiti įvairumai. Bilietus išsityti draugijos patalpose arba prie įėjimo susitarus tel. 925-3211.

(pr.).

x X Amerikos Lietuvių Kongreso banketas įvyks 8. m. spalio 27 d. 7 v. v. Quality Inn viešbutyje, 5001 West 79th St. Burbank, Ill. Bilietus banketui užsisakyti ALT'os raštinėje telef. 778-6900, arba pas banketo rengimo komisijos nares telef. 863-4236, 863-0057, 737-0928, 925-8744.

(pr.).

x NAMAMS PIRKTI PASKOLO duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. VI 7-7747.

(sk.).

x Kun. Benjaminas Uždavinis, MIC, ilgai dirbęs Worcesterio, Mass., Sv. Kazimiero parapijoje, nuo spalio 16 d. yra paskirtas į Chicago vienuolyną prie „Draugo“. Jis yra atvykęs ir apsigyvenęs šiame vienuolyne.

x Mečys ir Pranutė Skruodžiai, Cicero, Ill., grįžo patenkinti iš Floridos, kurioje praleido ilgesnes atostogas, lankydami savo draugus ir pažįstamus St. Petersburgo ir Sunny Hill lietuvių kolonijoje. Oras Sunny Hill buvo labai gražus ir malonus. Visur vyksta įvairios statybos, judėjimas ir kelerių metų laikas yra daug kas pasikeitę.

x Poetė Julija Švabaitė-Gylienė skaitys linksma apsakymą Lietuvių rašytojų draugijos literatūros vakare spalio 28 d., sekmadienį, 4 val. vak. Jaunimo centre.

x Birutė Jasaitienė, PLB valdybos švietimo reikalų vicepirmininkė, kviečia mūsų visuomenę gyviau atsiliiepti į Vasario 16-sios gimnazijos šauksmą. Apeklus bibliotekai, jai reikia bet kokių mokiniams naudingų lietuviškų, angliškų ar vokiškų knygų, o sudergus visiems muzikos instrumentams, verkiant reikia ir tų. Kas turėtų ką nors iš tokių gėrybių gimnazijai atiduoti ar norėtų jų įsigijimui paaukoti pinigų, prašomas nedelsiant kreiptis į PLB būstinę, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, tel. 778-2200.

x Nekalto Prasiidėjimo Brighton Parko lietuvių parapija švenčia savo 70 metų sukaktį. Iškilms bus lapkričio 4 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Martiniqne restorano salėje. Kartu bus paminėta ir klebono prel. D. Mozerio 30 metų klebonavimo sukaktis, bet ne jo išėjimas iš „pensiją“. Parapičiai ir buvę parapičiai kviečiami dalyvauti ir paminėti savo parapijos ir savo klebono sukaktis.

x Vincentas Shaulis, Beverly Shores lietuvių klubo pirmininkas, buvęs ilgus metus Beverly Shores miestelio burmistras, išvyko į Texas ap lankyti dukters šeimos.

x Lietuvių Respublikonų Lyga šį sekmadienį, spalio 21 d., 2 val. p. p. Lietuvių Tautiniuose namuose rengia pobūvį lietuvių visuomenėi. Pobūvyje dalyvaus ir Linas Kojelis, Baltųjų rūmų vicedirektorius tautybių reikalams, senatorius Charles Percy, Illinois Respublikonų partijos pirm. Don Adams ir kiti žymūs asmenys. Pobūvyje mūsų tautietis Linas Kojelis bus pagerbtas kaip labiausiai pasižymėjęs 1984 metų lietuvis (Man of the Year). Visi kviečiami. Kvietimai gaunami Vaznelių prekyboje 2501 W. 71st St. ir pas lietuvių respublikonus.

(pr.).

x Madų paroda rengiamą Putnamo seselių rėmėjų bus spalio 21 dieną, sekmadienį, Jaunimo centre. Bilietai į Madų parodą gaunami pas rengėjas ir Vaznelių prekyboje.

(pr.).

(sk.).

Pranciškiečių seselių rėmėjų seimo nariai po pamaldų prie Marijonų koplyčios spalio 7 d. Nuotr. P. Malėtos

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

PRELIUDAS I DEIMANTINI „ATEITIES“ - JUBILIEJŲ

Spalio 27 d. 6:30 v. v. Jaunimo centro didžiojoje salėje bus „Ateities“ žurnalo skirtų premijų įteikimas jauniems kūrėjams. Šv. Kazimiero 500 metų minėjimo proga „Ateities“ žurnalas buvo paskelbęs rašinių konkursą jaunimui. Konkurse dalyvavusių buvo apšiai. Kompetentinga konkurso komisija, kurią sudarė kun. Vyta. Bagdanavičius, dr. R. Kuprienė ir liuanistė mokyt. A. Skrupskelienė, atrinko iš jų visą dešimtuką, kurie vakaro metu bus pristatyti visuomenėi ir bus įteikti ir pinigines premijas. Šių premijų mecenatas ir šį kartą yra kun. dr. J. Prunskis. Ta pačia programa bus įteiktos premijos ir kasmetinio „Ateities“ žurnalo konkurso premijų laimėtojams.

x Kr. Donelaičio liuanistinės mokyklos dalyvaus Tarptautiniam festivalyje (International Folkfair) Donnelley Hall patalpose, 411 East 23 Street, Chicago, Ill. Festivalis bus spalio 20 d., šeštadienį, nuo 11 val. r. iki 10 val. vak. ir spalio 21 d., sekmadienį, nuo 11 val. r. iki 7 val. vak. Kr. Donelaičio mokyklos turės du paviljonus — kultūrinės parodos ir maisto. Informaciją apie Lietuvą ir šeštadienines liuanistines mokyklas dalins lankytojams. Lietuvių visuomenė kviečiama šiose festivalyje dalyvauti ir aplankyti lietuviškus Kr. Donelaičio paviljonus.

x Balfio Beverly Shores skyriaus metinis susirinkimas bus šį seštadienį, spalio 20 d., 7 v. v. Rūtos Arbenės namuose.

x Helen Pius Balzeko lietuvių kultūros muziejuje kiekvieną penktadienį nuo 7:30 iki 9 val. vak., pradėdant lapkričio 2 d., moks. daryti meniškus šiaudinukus pagal lietuvišką stilių. Ji jau daug metų tas pamokas turi šiame muziejuje. Informuotis ir registruotis galima tel. 523-5523.

x Loretto Igoninė, vadovaujama Šv. Kazimiero seselių vienuolynų, pradeda ateinančią mėnesį kraujo banko papildymą — kraujo dovanavimo akciją. Lapkričio 5 d., pirmadienį, tarp 9 val. ryto ir 3 val. p. p. konferencijų salėje septintam aukšte bus pradėtas kraujo dovanojimas. Norintieji paaukoti kraujo prašomi susisiekti su ses. Sharon tel. 626-4300, ext. 5352.

x Ona Rušėnienė, Chicago, Ill., išvykdamą ilgesnių atostogų į Jupiter Floridą ir pakeisdama adresą, pridėjo 10 dol. auką su priedašu: „Negaliu atsiskirti su „Draugu“, todėl siuntinėkite jį man į Floridą. Labai ačiū už auką.“

Premijos ne tūkstantinės, bet jose daug širdies ir dėmesio mūsų jaunųjų kūrybiniam talentams ir sugebėjimams atžymėti. Vieni tų jaunųjų konkurso dalyvių reikišiai spaudoje, aprašydami mūsų gyvenamos aplinkos įvykius, organizacijų veiklą, kiti savo sugebėjimų skalėje reikišiai poezijoje ar prozoje. Pagal amžių ir sugebėjimą apipavidalinti ir išreikšti savo mintis sklandžiai ir taisyklinga kalba jie ir buvo konkurso komisijos įvertinti. Jie verti didesnio visuomenės dėmesio. Ne vienas iš jų bus — mūsų lietuviškos spaudos darbuotojai ir grožinės literatūros kūrėjai ateityje.

Atkreipkime didesnį dėmesį į tuos, kurie angažuojasi lietuviškam žodžiui. Supraskime lietuviškos ateities „prioritets“. Dabartinis jaunimas, kuris neatskyla nuo mūsų tautos, yra mūsų tautos ir lietuviškos ateities tęstinumo galia.

Visuomenė kviečiama šia vakare gausiausiai dalyvauti, susipažinti su „laureatais“, paklausti dailiojo žodžio menininkės — deklamatorės Daivos Markelytės ir rudens spalvomis papuoštoje salėje praleisti keletą valandų. Atiduotas laikas ir keleto dolerių, kritusių į gerą dirvą, gali užauginti vaisių mūsų tautos ateičiai.

Aik.

LINAS KOJELIS — PASIŽYMEJĘS ASMŪ

Spalio 21 dieną 2 val. p. p. Lietuvių Tautiniuose namuose Chicagoje bus tryliktas Illinois Lietuvių Respublikonų lygos atžymėjimų įteikimas. Šių parengimų tikslas pristatyti lietuvių visuomenėi asmenis, kurie yra nusipelnę dėmesio ir įvertinimo dirbdami lietuviškos tautos visuomeniniam ar politiniam darbe. Tuo pačiu norima pristatyti sa-

vuosius ir kitiems amerikiečiams, parodydami, kad ir mes vertiname savųjų pastangas.

Šiais metais Illinois Lietuvių Respublikonų valdyba išrinko Liną Kojelį, Baltųjų rūmų vicedirektorių tautinių grupių reikalams kaip pasižymėjusį asmenį — Man of the Year.

Linas Kojelis atvyksta iš Washingtono priimti šį žymenį ir tars žodį apie savo darbą Baltuosiuose rūmuose ir lietuvių dalyvavimą Amerikos politinėje veikloje.

Linas Kojelis yra gerai žinomas lietuvių visuomenėi savo veikla tiek lietuvių organizacijose, tiek politiniame darbe. Dažnai skundžiamės, kad mūsų jaunimas mažai rodo dėmesio lietuvių visuomeniniam darbiui ir politinei veiklai. Linui Kojeliui to prieaišto padaryti negalima. Jis buvo ir yra matomas visur ir darbų lietuvių interesui niekad neatsisakė. Lietuvių Bendruomenė, Jaunimo sąjunga, kitos jaunimo organizacijos, ar komitetas Lietuvių atstovybės remontui ir kiti darbai jam buvo artimi.

Dirbdamas senatoriaus Schweicker įstaigoje kaip asistentas, daug laiko skyrė kongreso Ad Hoc komitetui Pabaltijo reikalams, padėdamas organizuoti priėmimus ir dalyvavdamas politinėje programoje. Jis buvo, kaip tas posakis sako, prie tanciaus ir prie rožančiaus. Politinė programai užsibaigus, jungėsi į tautinių sokių grupės ratelį ir demonstravo mūsų tautinius sokių kongreso salėje susirinkusiems svečiams. Jis sugebėjo sujungti ir įtraukti Washingtono lietuvių jaunimą į įvairius darbus, pasirodymus ir demonstracijas.

Daugelis turbūt prisimėnta tą įvykį, kada grupė lietuvių jaunimo grandinėm prisimėnta prie Sovietų ambasados tvoros Washingtono, reikalaudami laisvės Lietuvai. Nepamirštama nuo-

trauka Lino Kojelio, gulinčio ant žemės, prisirakinusio grandinėm prie tvoros, o Washingtono policininko žiūrinčio žemyn į jį, pasirodė daugelyje mūsų krašto laikraščių. Mūsų jaunieji demonstrantai gerai žinojo, kad jie bus areštuoti ir bus tarpomi po teismo sales, tačiau jie to nepabūgo.

Tai tik paskiri Lino Kojelio veiklos bruožai. Nors jis palyginti jaunas amžiumi, tačiau jo visus darbus ir pasireikšimus šiandien būtų sunku išvardinti.

Senatoriui Schweikeriui tapus Sveikatos departamento sekretorium, Linas kurį laiką dirbo Baltuosiuose rūmuose politinio patarėjo Lyn Nofziger įstaigoje, vėliau perėjo į Pentagoną, o praėjusiais metais prezidento Ronaldo Reagano buvo paskirtas į Baltuosius rūmus vicedirektorium tautinių grupių reikalams. Jis šiandien dirba su įvairiom tautinėm grupėm dalyvavdamas jų įvairiuose parengimuose, suvažiavimuose, atstovaudamas prezidentui. Jis organizuoja priėmimus, pasitarimus ar kito pobūdžio įvykius Baltuosiuose rūmuose, ir nemažas skaičius lietuvių yra turėję progos ten dalyvauti. Lino dėka Baltieji rūmai šiandien yra daug lengviau pasiekiami. Tą tautinės grupės labai vertina ir už tai Liną Kojelį gerbia. Mums taip pat Baltųjų rūmų durys daug plačiau atidaros. Ir kas gal įdomiausia, kad šiandien Baltuosius rūmus galime pasiekti ir lietuvių kalba.

Į Lino pagerbimą atvyksta iš Washingtono tautinių grupių pirmininkas Laszlo Pasztor, iš Springfieldo Illinois respublikonų partijos pirmininkas Don Adams (Adomaitis) ir kiti pareigūnai. Kada mes džiaugiamės, kad kiti vertina ir gerbia Lino Kojelio pastangas ir pasiekimą, būtu gražu, kad ir mes sugebėtume parodyti tą patį mūsų jaunam liuivui politikui, kuris nebijo arešto prie Sovietų ambasados tvoros ir kurio karjera dėl to įvykių galėjo paimiti visai kitą posūkį, tačiau prezidento Reagano dėka atvedė į Baltuosius rūmus.

Parodykime, kad mokame pagerbti ir savus. Savo dalyvavimu šiame pagerbime, paklinsite mūsų jaunuosius lietuvius, rodančius didesnio dėmesio paskutiniui laiku politinei veiklai.

A. M.

VILNIAUS DIENA CHICAGOJE

Šiuo metu spalio 7 d. Vilniaus Krašto lietuvių sąjungos Chicago skyriaus valdybos bei talkininkų pastangomis buvo surengtas Vilniaus dienos minėjimas.

Dešimtą valandą prie Jaunimo centro rikiavosi šaulių būrių bei organizacijų atstovai su vėliavomis. Juozas Gurevičius darnia rikiuote atvedė vėliavnešius į Jėzuitų koplyčią, kuri jau buvo pripil-

dyta minėjimo dalyviais. Kun. J. Kidykas atlaikė pamaldas ir pasakė šios dienos progai pritaikytą pamokslą. Solistė G. Mažeikienė pagiedojo keletą giesmių, kurios pamaldoms suteikė pažymėtiną iškilmingumo atmosferą.

Po pamaldų prasidėjo formalioji minėjimo dalis. Prie už Lietuvos laisvę žuvusių paminklo inž. Kazys Ozelis labai sumaniai pravedė šią minėjimo dalį, progomis įterdamas deimantiukų į šios liūdnos sukakties minėjimą. Simbolinę aukuro ugnį įžiebtai buvo pakviestas ilgametis sąjungos narys Juozas Lekas su palydovėmis Gaigaliene ir Šukeliene. Nukankintųjų bei žuvusių už Vilniaus kraštą pagerbimui gyvų gėlių vainiką padėjo vilnietis Juozas Gasparas su palydovėm Ramune Gaižūtyte bei Aleksandra Gražyte.

Pagrindinę šiai progai pritaikytą kalbą pasakė Vilniaus Krašto Lietuvių sąjungos centro valdybos pirmininkas Albertas Misiūnas. Kalbėtojas pasirinko labai santūrų stilių. Mintys bei faktai, kuriuos jis ryškino savo kalboje, kiekvieną minėjimo dalyvį paskatino dar giliau ir neužmirštamai savo širdyje įrašyti Vilniaus tragediją. Albertas Misiūnas tarp kitko pareiškė, kad šią liūdną mūsų tautos istorinę sukaktį turėtų minėti ne vien tik Vilniaus Krašto lietuviai, bet visa šiapus ir anapus gyvenanti lietuvių tauta, nes Vilnius yra visos Lietuvos sostinė ir visiems lietuviams brangus miestas. Giesmė „Marija, Marija“ bei Tautos himnu minėjimas buvo baigtas. Atradė, kad ir dangus pritarė minėjimo dalyvių nuotakiai, nes atradė, kad praviks kiekvieno momentu.

Minėjimo rengėjai reikiška nuoširdžią padėką visiems dalyviams. Ypatingą padėką reikiškame Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio atstovui Algiiui Regiui, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininko pareigas einančiam Teodorui Blinstrubui bei Šaulių sąjungos centro valdybos pirmininkui Karoliui Milkovaičiui už atsilankymą. Prie progos primename, kad šiu metų lapkričio 4 d. 9 val. ryte Marijonų koplyčioje (prie „Draugo“) bus laikomos Mišios už kankinius bei nužudytuosius kovose už Vilnių.

P. N.

VĒZIO TYRIMAMS

Stengiamasi sustiprinti kovą su vėžio liga. JAV Kovai su vėžio institutas paskyrė 250,000 dol. Northwestern universitetui vėžio ligos tyrimams, o Rush — St. Luke medicinos centras drauge su Loyolos universiteto medicinos centru taip pat gavo 250,000 dol. tam pačiam tikslui.

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
Kasdien 9—6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais pagal susitarimą

Advokatas JONAS GIBAITIS
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS ALGIRDAS R. OSTIS
(Ostrauskas)
1000 Jorie Blvd., Suite 364
Oak Brook, IL 60521
Tel. Of. 325-3157
Tel. Rez. 325-6582
Valandos pagal susitarimą

Jaunimo centro sodelyje prie paminklo Žuvusiems už Lietuvos laisvę dalis publikos, minint Vilniaus užgrobimo sukaktį. Nuotr. P. Malėtos

ARAS
Dengiamie ir taisomie visų rūšių STOGUS.
Su aukštu patikimumu esame padrausai. Pats prizinis darbas.
ARYDAS KIELA
737-1717